

SLOVENSKI NAROD.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflova ulica št. 8, I. nadstropje
 Telefon št. 34.
 Dopolne sprejema le podpisane in zadostno frankovane.
 Rokopisov se ne vrača.
Posamezne številke:
 v Jugoslaviji vse dni po Din 1—
 v inozemstvu navadna dni Din 1, nedelje Din 1-25
 Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja:		v Jugoslaviji		v inozemstvu	
12 mesecev	6 mesecev	Din 144—	Din 144—	Din 264—	Din 264—
6	3	72—	72—	132—	132—
3	1	36—	36—	66—	66—
1		12—	12—	22—	22—

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati.
 Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno po nakaznici.
 Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Preizkušeno prijateljstvo.

»Ako se kdaj mednarodni horizont stemni — in po svetovni vojski je težko to preprečiti — je proti temu edino sredstvo sodelovanje velikih narodov sveta, da se oblaki razpršijo. Gotov sem takega sodelovanja med italijanskim in angleškim narodom, ker dobro poznam vrline Italijanov, njihovo idealnost, pogum in vstrajnost.« Tako je govoril v Rimu meseca maja angleški kralj in Italijani so vznemirjeni sprejemali njegove besede v svoje srce.

Sedaj se je res zgodilo, na kar je kazal angleški kralj, da se je mednarodni horizont stemnil, ali onega sodelovanja med angleškim in italijanskim narodom, katero je propovedoval angleški kralj, ni nikjer, marveč se je razvilo med Anglijo in Italijani nasprotstvo, napram kateremu pravi Mussolini v razgovorih z novinarji, da ga je razočaralo. On dobro razume, da gredo interesi angleške vlade za tem, da obdrži Grčijo v svojih mednarodnih odnosih, ki je za Anglijo lahko zelo koristna zaveznica po svoji poziciji v Sredozemskem morju, ali geografska pozicija Italije je jako silna grški, in italijansko prijateljstvo je koncem konca toliko koristno Angliji kakor grško. To prijateljstvo dobí Anglija lahko vedno, ako je hoče postaviti na temelj enakosti, medsebojnega vpoštevanja vitalnih interesov in ako se urede med obema državama še vprašanja. Tako govori Mussolini, dostavljajoč Angležem pomembno, da predstavlja današnja Italija nov narod, prevdaren in poln energičnih impulzov. Prijateljstvo takega naroda je vredno toliko več, ker ta narod zvesto stoji za svojo vlado.

Vidi se, kako je Mussolinija grenko zadelo angleška okrotenje na grško stran, ko je napočil spor med Grčijo in Italijo. Stara je naklonjenost Anglije do Grčije. Vsem malim narodom je bila Anglija dosledno nasprotna, samo Grčijo je podpirala, seveda ne iz kakih simpatij, ampak zaradi svojih interesov na morju. Krk, to je bila točka, ki je zbudila Angleže na najbolj čustljivi strani, na kar so precej razjemale obraza povedali Italijanom, da je tu konec prijateljstva. Angleži razume prijateljstvo tako, da je prijatelj lepo pokoren njegovi volji. Italija pa se predreže okupirati Krk, ko vendar v Rimu dobro vedo, kaj pomeni ono otročje za Anglijo! Italija je imela pred očmi seveda kazni za Grčijo, ali trčila je ob angleško pomorsko pozicijo, glede katere Angleži ne poznajo nobenega parda. Tako se

je poizgubilo v morski vodi italijansko-angleško prijateljstvo, ki se je nekaj časa po Italiji izigravalo kot silen faktor za ustvaritev sijajne italijanske bodočnosti po Mussolinijevih intencijah.

Iz Anglije doné v Italijo glasovi, ki so žaljivi za njo, ki hoče stati poleg Anglije in Francije na temelju enakosti. Toliko prijaznejše pa zvenijo članki francoskega časopisa, ki govorijo s toplimi besedami o italijansko-francoskem zblizanju. Tu igra svojo posebno vlogo zasedba ruhrskega ozemlja. Anglija si je bila postavila na svojo stran Italijo kot protitež napram Belgiji, ki deluje ob rami Francije v reparacijskem boju z Nemčijo. Francoski tisk izraža odkrito veselje, da se je natrgala vez, s katero je držala Anglija Italijo pri sebi, in naglašja, da se je v Rimu iskreno cenilo francosko nastopanje za italijansko stvar proti Grčiji in da to pri Italijanih ne bo pozabljeno. Francija si je s tem brezdvomno ojačila svoje stališče proti Nemčiji.

Italijanska vlada je v stiskah in težavah. Ako premetiramo sedanji položaj Italije, razvidimo, da brez dobrega razmerja z Anglijo ni mogoče željeni italijanski razvoj na morju, na kopnem pa ne sme biti v neprijateljstvu s Francijo. Dnevni dogodki ji to kažejo v vedno svetlejši luči.

Morda bi bilo danes mnogo boljše za Italijo, ako bi se bila postavila na čelo malim narodom in obnove Srednje Evrope, kakor je to nasvetoval Beneš, ko je bival v Italiji zadnje vojno leto! Kot taka bi igrala čisto drugo vlogo — tako pa jo pehalo z desne na levo in z leve na desno, kakor veje politični veter v Londonu in Parizu.

Dne 19. maja smo pisali o italijansko-angleškem prijateljstvu in takrat smo rekli, da je vedno pridobitno razpoloženje Anglež hladen računar ter da kaže Anglija Italiji prijazno lice samo takrat, kadar jej Italijanska pomoč lahko služi v kako njeno svrhu. Sedaj se je stemnil mednarodni horizont, Angleži pa so pozabili na kraljevo edino sredstvo, na sodelovanje velikih narodov sveta, in oblake hočejo razpršiti Angleži sami. Naglašanje velikih narodov pred Italijani v Rimu iz ust angleškega kralja je bila gola fraza.

Angleško prijateljstvo se je v sedanji stemnitvi mednarodnega horizonta preizkusilo in Italijani vidijo, koliko je vredno. Ako je Mussolini res državnik velike izrednosti, bo vpošteval v polni

meri francosko naklonjenost, ki se je pojavila spontano in je Pariz pustil v kotu dotedanje napetosti z Rimom. Zblizanje s Francijo pa vodi Italijo na pot, ki drži v slovanske države, v prvi vrsti v Jugoslavijo in Češkoslovaško. V reškem vprašanju ima lepo priliko za preokrenitev svoje zunanje politike. Mi

odkrito želimo, da bi se reški spor rešil kmalu med obema državama brez vsakega posredovanja!

Italija ob boku Francije, ki je prijazna Slovanom, bi prišla do večje veljave v svetu, nego jo je uživala doslej. In Anglija bi se jej sčasoma bližala s prijateljstvom, ki bi res kaj zaleglo.

Ne potvarjajte istine!

Ob obletnici zagrebškega kongresa javnih delavcev, ki se je vršil lansko leto meseca septembra, je priobčilo »Jutro« članek, v katerem hoče natveziti naši javnosti, da je ta kongres, katerega sta se med drugimi udeležila tudi dr. Triller in dr. Ravnihar, kar posebno podčrtava, zakrivil, da se razmere v naši državi še danes niso konsolidirale in da so politični odnosi danes še manj urejeni, kakor so bili lansko leto. Ta kongres je imel baje samo ta namen, da razbije in oslabi demokratsko stranko, kar je imelo za njuno posledico — »Jutro« namreč predpostavlja tezo, da so demokratski edino državotvorna in državovzdržujoča stranka in edino poklicana in edino sposobna za to, da državo dovede do notranje konsolidacije — da so v državi zavladale še »neznosnejše razmere«.

Ne prihaja nam na misel, da bi načeli vprašanje o državotvornosti in državovzdržujočih elementih, ker bi nas ta razprava zavedla predaleč, zavračati pa moramo očitek, kakor da bi bil zagrebški kongres posredno ali neposredno kriv neurejenosti razmer, ki žal, danes vladajo v naši kraljevini. Kakor je smešna in naravnost otročja trditev, da bi bil ta kongres naperjen proti demokratski stranki, tako je absurdno temu kongresu podtikati, da je v kateremkoli oziru povzročil sedanje neurejene odnose.

Nasprotno, Kakešen je bil politični položaj takrat, bi lahko ta kongres imel v političnem pogledu nad vse ugodne posledice, ako bi ne bil del demokratske stranke pod vodstvom Svetozarja Pribečevića in njegovih ožjih sodelavcev storil vse, da zaključki tega kongresa ne postanejo kri in meso.

Eden glavnih postulatov tega kongresa je bil: »Za ureditev političnih razmer, kakor tudi za okrepitve državne misli, kateri zadaja največjo škodo identifikiranje vsakokratnega režima z državo in centralizma z unkarizmom, je v prvi vrsti potrebno, da se izboljša državna uprava in da se sedanja slaba administracija, ki je glavni vzrok splošno-

ga nezadovoljstva v narodu, zamenja s pomočjo primerno plačanega in sposobnega uradništva, z vestno napredno upravo, osvobodeno od partizanstva in samovolje, ki bi naj pod neposredno nadzorom kontrole v duhu zakonitosti in socialne pravičnosti skrbela za spoštovanje zakonov, čuvala mir in red v državi, ščitila državljanske svobodščine, pospeševala prosvetne in gospodarske interese celoga naroda in delovala za ublažitev povelje beže in dragine.«

To je bila ena izmed glavnih točk, ki jih je sprejel zagrebški kongres. To resolucijo bi lahko podpisal vsakdo, ki mu v istini bije srce za blagor domovine. Zato je bila ta resolucija tudi soglasno sprejeta in zanjo je z obema rokoma glasoval tudi Ljuba Davidović, takratni in tudi sedanji predsednik demokratske stranke. Vsa ta načela bi se lahko bila oživila, ako bi bil takrat na čelo akcije, kakor je bila zamišljena na kongresu, stopil Ljuba Davidović. Situacija je bila takrat takšna, da je bil samo še en korak, da se doseže sporazum med Srbi in Hrvati. Stjepan Radić se takrat še ni čutil kot absolutni gospodar Hrvatske, bil je še nesiguren, kaj mu prinese eventualne nove volitve. Zato je bil mehak in pripravljen k vsaki koncesiji. Šel je celo tako daleč, da je dal Ljubi Davidoviću takorekoč generalno pooblastilo za zaključek sporazuma z Beogradom. Vse je takrat kazalo na to, da pride v doglednem času do srbsko-hrvatskega sporazuma, s čemer bi bil spravljen v sveta ta najbolj pereči problem, ki je glavni izvor vsega zla v državi, ako bi ne bil v kritičnem trenutku Svetozar Pribečević s svojimi krilom nastopil proti Davidoviću in mu onemogočil to akcijo.

To so gola dejstva in suha resnica. Ako je kdo kriv, da še danes v naši kraljevini razmere niso konsolidirane, pada krivda v tem oziru niso na ono skupino v demokratski stranki, ki jo podpira in zagovarja »Jutro«, na ono skupino, ki je izpodnesla nogo Davidoviću, da ni mogel izvršiti misije, ki mu jo je namenil zagrebški kongres.

V spričo teh činjenic je naravnost abotno trditi, da je zagrebški kongres ob koncu koncev zasledoval edino ta cilj, da razbije demokrate in napravi radikalno stranko tako močno, da bi edino ona prihajala v poštev za vsako politično stranko.

Iz resolucij, sprejetih na tem kongresu, je jasno razvidno, da ta prireditelj ni bila naperjena proti nobeni stranki, najmanj pa proti demokratski. Nasprotno! Tendence kongresa je bila, da združi vse v resnici narodne stranke v skupno falango na delo za blagor domovine, saj se je v eni izmed sprejetih resolucij posebno poudarjala želja, »da se pokrene in obrazuje zveza narodnih strank in skupin, ki so voljne sodelovati v duhu resolucije, ki smo jo zgoraj navedli, na temelju skupnega delovnega programa, ki bi se imel šele sporazumno sestaviti.«

Uvažujoč to, je jasno, da more le politična zlobnost, zagrizenost in zaslepljenost podtikati zagrebškemu kongresu namene in cilje, ki jih ni imel in ga delati odgovornega za neurejenost sedanjih razmer. Še bolj deplesirano pa je, ako se v isti sapi kriči: »Slovenijo so nemalo po zaslugi kongresistov klerikalci reokupirali, v Ljubljani pa po njihovi zaslugi zavladali...«

Vsa naša javnost va, kdo nosi v tem pogledu izključno krivdo! Kdo je napravil tisti famozni občinski volilni red, ki je izročil prestolico Slovenije v oblast klerikalcev in komunistov in ki bo že pri prihodnjih volitvah, ako se pravočasno ne poskrbi za remediuro, vrgel štajerska mesta zopet v naročje Nemcem in nemčurjem? Bili so to naši mladinci z dr. Žerjavom in dr. Kukovcem na čelu!

In komu pripada dvomljiva zasluga, da so pri zadnjih skupščinskih volitvah skoraj na vsi črti zagospodovali klerikalci? Pač edino istim našim političnim čimbelom, ki so s svojo nasprotno in katastrofalno politiko svoječasno strupeno napredno franto razbili na drobne kose in tako pomagali klerikalcom na konja. Da pa so to bili mladinci, to je znano vsemu svetu. Zato bi mladinsko glasilo storilo bolje, ako bi ne pogrevalo več starih, že stokrat oviranih neraznih, marveč bi šlo vase ter skrbelo za to, da bi stranka, ki jo zastopa, vsaj v bodoče delala treznejšo, pametnejšo in dalokvidnejšo politiko!

Spominjajte se „Družbe sv. Cirila in Metoda“!

Joža Krčón: Da razgovarjamo...

Milo zvenita ti dve besedici naših premišljenih bratov Srbov, bogme. Da razgovarjamo...

Da plectirjamo, bi rekli po krajevsko, da se pomenkujemo, razume se, lepo in mirno, v prijetnem zatišju, ob čaši črne kave. — Ah, če hočete, ob četrtinki naše pristne dolenske ali štajerske kapljice, da bo naš mlilje bolj podprt.

Pa če bo od časa do časa na razpolago kozarec močnejšega hrvaškega, ali celo negotina in smederevca, da bodo zastopani prav vsi trije različni narodi v naši teritorialno ujedinjeni državi, da govorim radičevski, bomo ostali vse eno prijatelji.

Sine ira et studio. Brez prepričkov in jezice, brez prelivanja grenkega žolča, dokler še vince v kozarcih se smeje!

In po pravici, da ne bo sovraštva in da bo med nami ostala slova pa ljubzen tudi. Ljubzen, ki je tako nezrečeno sladka, da se radi nje jemlje ljudje za kratek čas ali celo do groba.

Moja svakinja Evtalija. Njena osebnost in intelekt.

Moji svakinji je ime Evtalija. Ljubko dete je in nič več podvrženo šolskim zakonom. Pa vendar še strmi za na-

obrazo, kakor se to mlademu dekletu pred ženbo vedno spodobi.

Priučila se je do nezasičane popolnosti kuharski umetnosti in je bila nedosežena gurmantka, kar se tiče sladice, tudi, čeprav v ostalem ni zametavala primorske jote in polente, ki sta ji dali prvega razmaha v detinskih letih.

In je z vsi prepričanostjo trdila, da za pripravo jote ni pravi recept tisti, ki ga je bil pred nedavnim časom v nekem feljtonu opisal naš Fr. Z. In kdo da je ta Fr. Z. —? Saj pozna nekaj naših pisateljev in ve, da je bilo Prešernu ime Francé in ji je znano, da so ravno tako krtili obadva naša Levstika, četudi se mlači od obeh, ki še živi, samo zaradi razlike od starejšega, ki še počiva v hladnem grobu, podplauje za Vladimira. In je sploh jako radovedna in zelo znatiželjna, pa še povrh natančna v svoji duševni izpopolnitvi.

Natančnost razodeva in očituje osobito pri kuhanju na ta način, da lista poleg Minke Govekarjeve kuharskih bukev tudi še nedosežno delo častite matere Felicitas. Zbirka njenih receptov, ki o njih obede čislani avtorici niti ne sanjata, se debeli od tedna do tedna.

In naj mi ne zameri gospod. Zemljanova, če pogledam resnici kar naravnost v oči. V »pogledu« pripravljani jedi vsake vrste, mislim, da sem se dosti zvočno izrazil, je ona v primeri z Evtalijo pravcati parvan.

Ne trdim, da bi nam loncev, kozic, ponvije, krožnikov, skledic, skodelic, zajemalk, žlic, nožev, vilic in druge takšne ropotije, ki je za razvajene ljudi neobhodno potrebna, ravno primanjkovalo. Moja žena, uganili ste že, da je to Evtalijina sestra, je dobrodojna ženska ter skrbi, da se njih iz tega ali onega naslova povzročena izguba navadno sproti nadomesti. Seveda sporazumno z menoj, ki sem njen mož in ki ji odštetjem vsakega prvega pošteno zasluženo pare. Kadar pa se spravi nad kuhno Evtalija, je tega kuhinjskega pribora polna vsa miza, vsi trije stoli in kredenca tudi, da ne pozabim še razpoložljivega prostora na štedilniku.

Seveda se to dogaja samo ob svečanstvenih prilikah, ker skuhava drugače moja žena v dveh loncih vse sama. In če stopiš ob takšni svečanstveni priliki v našo kuhinjo, ko notri kraljuje Evtalija, boš mislil, da stojiš v kemičnem laboratoriju in da imaš v osebni Evtaliji, ki je tudi drugače vsa hudiček, alkimistko.

Naša služkinja Rozamunda je gibčna, ampak reči moram, še vedno polž proti Evtaliji. Zdi se ji, da mora zmes, zdaj drugačnega prežgajanja; deset krožnikov je že omočenih, troje kozic z jajčeni, petnajst žlic inficiranih z najrazličnejšimi polivki. Naša Rozamunda je urna, pravim, pa vendarle s pomivnim okidanim in pripravljenjem svežih nosod jedva dohaja Evtalijo, ki žimbe,

gnete, klopoče, meri, meša, odliwa, odceja, priliva, pihva, puha, razliva, razbija, ropoče, tehta, žvrklja, lista, premeta ter primerja kuharske bukve Minke Govekarjeve in častite matere Felicitas s svojimi številnimi, z največjo pažnjo in marljivostjo zbranimi recepti.

Če se dotaknem naravnih posledic, da takšen velikanski aparat, ki ga goni samo ona oseba, semintja malo odreče, nisem povedal nič negotobnega.

Ob takšnih svečanstvenih prilikah obojujemo običajno med tretjo in četrto uro popoldne, večerjamo pa točno, ko izreče v drami zadnjo besedo Dostojevski-Putjatov »Idiot«.

Najboljši kuharici se včasih zmeša povesno, zato ni posebnega, če zalije sladkorna sipa med sodo ali sol, ki so si po barvi sorodne. Lačen in teško preizkušen človek tega nič zlepa ne zapaži.

Pa kakor obraža moja svakinja Evtalija telesno okrepčilo, tako ne odklanja duševno hrane tudi. S kulturo je vedno v tekočem. Nigijena ji je kakor dobrodejna odveza grešniku, ki gre vsak dan k ispovedi.

Kakor je za marsikoga težko, tako Evtalija prav dobro ume razlikovati sonet od farse in roman od ode. Dnevno prečita najmanj trikrat vse male oglašne v »Slov. Narodu«, pri čemer posebej posebno pažnjo rubriki »dopisovanje«.

Panta pa, ki nima takšnih vrlih ka-

kor M. Zevacov junak Trencavel v »Kravatem kardinalu, sploh ne vzame za moč.

Natančno ve, da je dadaist listi, ki na vsako vprašanje ali trditev drugega samo pritrjuje ali prikimava, pa nima sam nobene lastne sodbe ali nazorov, ki bi se dal tudi drugače podpreti.

Zato je Evtalija trdno odločena živeti po metodi, ki jo Nemes tapo lepo karakterizira z besedami: Ein Geist, der stets verneint.

Putaristični energično odklanja, ker ima velik talent in srečo, da živi iz dneva v dan, in se ji, hvala Bogu, ni treba skvarjati s skrbmi, ako bo zakonodajni odbor rešil uradniški zakon in če bo ministarski svet sporazumno s finančnim odborom odobril svilaenje draginskih doklad. Tudi ji je vse eno, če bo centralni akcijski odbor državni nametščencev in šlesničarjev kos svojih težkih nalog in ako bo kuhik nanjo nametil tudi.

Evtalijo, ki ima v ostalem še zavidljiv običaj, da o stvarih, ki so s diskusijo rodbinskih članov že docela odpravljene s dnevnega reda, zavoljo točnosti in neodoljive potrebe stvarne obstrukcije še vedno stavlja vprašanja, sem vam torej predstavljal in se nadejam, da se boste s njo v naslednjih odstavkih prijama srečavali.

(Dalje)

Telefonska in brzolajna poročila

Boj za Reko.

Nobena vojna nevarnost. — Pismo Mussolinijevo. — Direktna pogajanja. — Razni dementiji.

Beograd, 15. septembra. (Izv.) Naša javnost v prvem momentu ni mogla razumeti, zakaj ni padla na zadnji važni seji ministrskega sveta na dvoru definitivna odločitev v reškem sporu. Za to so bili merodajni tehtni razlogi. Predsednik italijanske vlade Mussolini je v resnici poslal pismo predsedniku g. Pašiću, v katerem so stavljeni na prvi pogled novi, v bistvu pa stari predlogi Italije, da bi tako Italija izmanevirala reško vprašanje za sebe. Pisma pa g. Pašić ni direktno prejel, marveč se nahaja v rokah zunanjega ministra dr. Ninčiča, sedaj bivajočega v Zenevi na zborovanju Društva narodov. To pismo bo zunanji minister predložil vladi takoj ob svojem povratku v Beograd.

Dalje je bil zunanji minister dr. Ninčič pooblaščen od vlade, da vodi razgovore v Zenevi s tamošnjo italijansko delegacijo pri Društvu narodov. O rezultatih teh razgovorov vlada še ni do detaljov obveščena. Radi tega je ministrski predsednik g. Pašić pozval v Beograd iz Zeneve zunanjega ministra dr. Ninčiča, ki se ima vrniti tekom prihodnjih dni. Na eni bodoči seji ministrskega sveta ima potem pasti končna odločitev glede postopanja naše vlade napram Italiji.

Nadaljna direktna pogajanja se imajo voditi med obema vladama in je ugotoviti med vodilnimi krogi splošno optimistično razpoloženje, da se bo reški konflikt rešil mirnim potom na bazi rapsalske pogodbe in santmargheritskih konvencij.

V sedanjem momentu pa se reški problem ni v bistvu premaknil niti za eno pozitivno točko dalje.

Oficijelne izjave, podane tako v Beogradu, kakor tudi v Rimu od strani vlad, zatrjujejo, da ni bil podan Beogradu nikak ultimatum do 15. t. m., temveč samo rok, do katerega je pričakovati odgovora, oziroma da se izmenjajo misli.

Beograd, 15. septembra. (Izv.) Tu se širijo alarmantne vesti o koncentraciji italijanskih čet na Reki in v bližnji okolici. Neprestano dovažajo na Reko municijo in vojni material. V Beogradu na vodilnem mestu premetirajo razvoj dogodkov mirno, dočim je današnji jutranji tisk zelo vznemirjen in priobčuje članke pesimistične vsebine. Nekateri politični krogi vedo tudi povedati, da namerava naša vlada staviti rimski vladni alternativni predlog: »Ali je Italija pripravljena voditi pogajanja in razgovore na temeljih rapsalske pogodbe in santmargheritskih konvencij ali ne? Na negativen odgovor bo zahtevala beogradska vlada mednarodno razsodišče!«

Beograd, 15. septembra. (Izv.) Povodom raznih vesti, da namerava Italija anektirati Reko, je snoči zunanje ministrstvo izdalo preko tiskovnega oddelka tale zanimiv komunikat:

»Vse vesti, razširjene poslednji čas v javnosti o napetih odnosih med kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev in kraljevino Italijo, ki bi naj bili posledica ustavne dela v paritetni komisiji, so neutemeljene. Razpoloženje za sporazum, ki vlada med obema državama, je ostalo neizmenljivo.«

V političnih krogih je snoči ta komunikat izval mnogo ironičnih opazk. Današnji listi pa kljub temu komunikatu priobčujejo članke z naslovom: »Zasedba Reke! Boj za Reko!« Dobri poznavalci reškega vprašanja pa zatrjujejo, da je vlada v tem komunikatu dala jasno razumeti, da se bodo pogajanja nadaljevala in da pride v nadaljnjih razgovorih do splošnega sporazuma.

Rim, 15. septembra. (Izv.) Politična agencija »Stefani« objavlja daljši komunikat, da so vse alarmantne

vesti, izvirajoče iz angleških virov, brez vsake podlage. Moramo predvsem izjaviti, da ne obstoja nikak ultimatum do sobote 15. t. m. Med Rimom in Beogradom je bil 15. september določen kot rok za naznanilo medsebojnih sklopov, toda ta določitev ni imela nikakega ultimativnega značaja in prav ničesar ne ovira tako ne italijanske, kakor tudi ne jugoslovenske vlade ta rok preložit.

Neresnično je, ugotavlja »Stefani«, da bi Italija odklonila švicarskega razsodnika, ker do danes ni bil v formalnem oziru še nikdar stavljen od beogradske vlade tak predlog razsodišča.

Pogajanja med Italijo in Jugoslavijo se nadaljujejo in ničesar ne govori proti temu, da bi se ne mogli do seči sporazum. Bojzornost o kakih komplikacijah je torej pretirana in govori o kakoli vojni nevarnosti, je le »slaba šala«.

Praga, 14. septembra. (Izv.) Danes je posejil italijanski poslanik zunanje ministrstvo ter je oficijelno sporočil dementi svoje vlade, da so vse vesti o kakem 15. septemborskem ultimatu jugoslovenski vladi, dalje vse vesti o gibanju čet na italijansko-jugoslovenski meji, netočne, kakor so tudi netočne vesti o italijanskih transportih municije v Varno.

Praga, 15. septembra. (Izv.) Nekateri listi priobčujejo sedaj še ne povsem kontrolirano in oficijelno še ne potrjeno vest o sestanku Mussolinija s Pašićem. Sestanek se ima baje po teh vesteh vršiti na Reki. Izdelani so vsi podrobni predlogi in protipredlogi.

VAŽNA IZJAVA ZUNANJEGA MINISTRA DR. NINČIČA.

Milan, 15. septembra. (Izv.) »Corriere della Sera« priobčuje intervju, ki ga je imel njegov ženevski dopisnik z jugoslovenskim zunanjim ministrom dr. Ninčičem o reškem problemu.

Dr. Ninčič je med drugim dopisniku izjavil, da brez vsake skrbi in bojazni pričakuje nadaljni razvoj reške zadeve. Odgovor reškega problema rezultira po izjavi dr. Ninčiča iz dejstva, ker se ne nahaja v Beogradu in občuje pismo do ministrskega predsednika Pašićem. Odgovoda so pogajanja z Italijo, ker mora korespondirati z Beogradom o vsaki posebni točki. Rešitev se bo lahko dosegla potom direktnih pogajanj. Dr. Ninčič je končno izrazil željo, da se bodo pregovori čimprej zaključili, kar tudi jasno kažejo italijanski državniki.

Dopisnik »Corriera« pristavlja k temu še kratko pripombo, da obstoja sto in sto razlogov za to, da bo odgovor jugoslovenske vlade tak, kakršnega si želi Italijanska.

NOVI STIKI RADI REKE?

Rim, 14. sept. (Izv.) »Nuovo Paese« piše, da se v političnih krogih, ki stoje blizu jugoslovenskemu poslanstvu, zagotavlja, da bi v Beogradu radi videli nove stike med obema vladama in v njihovo rešitve reškega problema. Vest o sestanku Mussolinija s Pašićem se v palači Chigi ne potrjuje.

LEKCIJA PRAŠKIH LISTOV ITALIJANSKEMU TISKU.

Praga, 15. septembra. (Izv.) Češkoslovaški tisk je objektivno, stvarno in pravično poročal o reškem konfliktu. Italijanski tisk sedaj očita praškemu tisku, da hujska Jugoslavijo proti Italiji, da tako izkoristi položaj. »Praške Novine« sedaj to očitje odločno zavračajo s kratko pripombo, da si ne dajejo od nikogar in tudi ne od Italijanov diktirati načina, kako imajo poročati o spornih političnih vprašanjih.

Izpraznitev otoka Krfa.

Sklepi poslaniške konference. — Mussolinijeva izjava. — Italija zahteva odškodnino 50 milijonov lir.

London, 14. septembra. (Izv.) Sklepi poslaniške konference so bili v parlamentarnih in političnih krogih sprejeti z največjim zadovoljstvom. — Smatrati je grško-italijanski konflikt za rešen.

Zeneva, 15. septembra. (Havas.) Sklep poslaniške konference v grško-italijanskem sporu, v kolikor ga je moči objaviti javnosti, vsebuje tudi te dve točki:

1. Italija mora izprazniti otok Krfa do 27. septembra t. l.;
2. Grška ima plačati 50 milijonov lir odškodnine, če se ugotovi njena krivda v zavlačenju preiskave proti morilcem italijanske mislije.

Beograd, 15. septembra. (Izv.) Po poročilu iz Aten je grška vlada sprejela obvestilo poslaniške konference v Parizu, da ima Italija do 27. t. m. izprazniti otok Krfa. Preiskava proti morilcem se ima zaključiti v najkrajšem času.

Pariz, 14. septembra. (K.) »Petit Parisien« poroča: Sklep poslaniške konference, da naj se Krfa izprazni 27. septembra, in da ima Italija pravico zapleniti 50 milijonov lir, ki jih je Grška deponirala v švicarski banki, ako njena vlada ne ugotovi italijanskega zahteva glede preiskave, je povzročila izjavo italijanskega poslanika Avezzano, ki je dejal, da je Italija pod temi pogoji pripravljena izprazniti Krfa. Avezzano je pripomnil, da se italijanska vlada v tem slučaju tudi ne bo več sklicevala na haško razsodišče, izvzemši vprašanja glede poravnave okupacijskih stroškov.

Rim, 14. septembra. (Stefani.) »Messaggero« poroča, da je izvoljen kot zastopnik Italije v preiskovalni komisiji za ugotovitev odgovornosti povodom umora v Janini biljni ataki pri poslanstvu v Tokio, polkovnik Beand.

Rim, 14. septembra. (Stefani.) »Messaggero« je izvedel o večeršnjem sklepu poslaniške konference, da bodo morale po častne ceremonije, ki jih ima izkazati Grška, na nedvomen način naglašati prestij, ki gre pri tem Italiji. Italija bo poslala v Pirej iz dveh drednotov in osmih rušicav obstoječo eskadro. Angleška in Francijska poljska in ana krizarka.

Pariz, 14. septembra. (K.) Poslaniška konferenca je zaključila svojo sejo danes zvečer. Izdan je bil komunikat, ki pravi, da bo sedaj mogoče mirnim potom likvidirati konflikt med Grško in Italijo. Način rešitve bo konferenca brzolajno sporočila grški vladi in Zvezi narodov. Jutri bo objavljeno besedilo sklepa poslaniške konference.

VAŽNA IZJAVA ITALIJANSKEGA POSLANIKA.

Pariz, 14. septembra. (Izv.) »Petit Parisien« javlja, da je italijanski poslanik grof Avezzano v Mussolinijevem imenu na večeršnji seji poslaniške konference podal tole izjavo:

»Polagam važnost na to, da sporučin poslaniški konferenci: Italijanska vlada odredi izpraznitev Krfa do 27. t. m., da dokáže svojo dobro voljo za mir, soglasno z opozovanimi izjavami. Ta datum je tudi ugotovljen od poslaniške konference za zaključitev mednarodne preiskave. Ako med tem, do tega datuma, ne bodo krivci izsledeni, če bo konstatirano, da je grška vlada zakrivila začetni uspeh preiskave, konstatira in izjavlja italijanska vlada, zavdajoča se svoje pravice, morale in pravičnosti, da Italija ne bo dala iz rok garancij v doseglo zadoščenja.«

Poslanik je dalje prosil konferenco, da vzame na znanje stališče italijanske vlade o evakuaciji Krfa do 27. t. m. in da se ima z druge strani pozvati sodišče, da obsodi Grško na plačilo 50 milijonov lir kot kazni, če se grški vladi dokáže popustljivost v preiskavi. Italijanska vlada dalje tudi zahteva, da se njena odškodninska zahteva za stroške okupacije predloži mednarodnemu sodišču v Haag.

Rim, 14. septembra. (Izv.) Kakor javljajo listi iz Pariza, je bila zadnja seja poslaniške konference zelo viharna in mestoma dramatična. Angleški zastopnik je izrekel mračne pretnje.

Rim, 14. septembra. (Izv.) Na današnji seji je ministrski svet z zadovoljstvom vzel na znanje poročilo Mussolinijevo o grško-italijanskem konfliktu. Ministrski svet je soglasno odobril Mussolinijevo politiko. Italijanski tisk z občudovanjem piše o velikih uspehih Mussolinijeve zunanje politike, ki je znala priboriti Italiji ugled in slavo.

Rim, 14. septembra. (Izv.) Dne 20. t. m. pripeljejo pri Janini umorne italijanske oficirje v Tarent. S posebnim, bogato okrašenim vlakom odpeljejo trupa v Rim, kjer bo prirejen najsvetnejši pogreb. Pogreba se udeležijo kralj sam.

Revolucija na Španskem.

UPOR ŠPANSKEGA VOJASTVA PROTI VLADI.

Barcelona, 14. sept. (Izv.) General Primo de Rivera je izdal proklamacijo, ki obdoljuje vlado, da spravlja Španijo v pogin. Hkratu naznanja, da sprejema vojaška oblast vlado v svoje roke. Odstavilo se vsi civilni vodilni funkcionarji. Vse sumljive osebe se aretirajo. Proklamacija apelira na narod, da naj bo miren in se drži reda.

Madrid, 14. sept. (Izv.) Barcelonski general zahteva imenoma armade od kralja, da se loči od sedanja vlade, dostavlja, da je vojaštvo pripravljeno na upor, ako se zahteve ne izpolnijo. Ministrstvo je sklenilo, da ostane na svojem mestu. Kralj je danes prispel v Madrid.

Pariz, 14. sept. (Izv.) Iz Barcelone poročajo: da je razglašeno obsedno stanje. General Losada je sprejel vlado za barcelonsko provinco. Posadke v Madridu, Saragosi in Sevillji so se pridružile upornemu gibanju, ki je naperjeno v glavnem proti sedanjim vladnim in njim vojaški politiki v Afriki.

Pariz, 14. sept. (Izv.) Španska vlada je po kraljevem prihodu odstopila. Gibanje se širi. Vsa madridska posadka se muje pridružila s posebno proklamacijo. V Barceloni vlada anarhija. Sestavi se vojaška vlada, da prepreči revolucijo. Nova vlada hoče izčistiti špansko politiko in uvesti točno uporabo zakonov. Krivci za dogodke v Maroku se pozovejo na odgovor.

Politična situacija.

PRIPRAVE ZA PARLAMENTARNO DELO. — NOTRANJEPOLITIČNA VPRAŠANJA. — STALIŠČE DEMOKRATOV.

Beograd, 15. septembra. (Izv.) Z ozirom na bližajočo se zasedanje narodne skupščine postaja v parlamentu živahnije vrvenje. V parlamentarnih krogih sedaj posebno pazljivo zasledujejo nadaljni razvoj razmerja sedanje vladne večine do ostalih opozicijskih strank. Gotovo je dejstvo, da bodo Nemci in demijeti še ostali tihi družabniki vladne večine, ker obe stranki do danes lahko ugotovljata, da je bila vlada napram njima lojalna.

Finančni odbor je večerj nadaljeval razpravo o zakonu glede povišanja taks in pristojbin. Nadaljevala se je predvsem debata o členu 2. Ta člen je bil sprejet z nekaterimi spremembami. Pričela se je debata o členu 3. V debato so posegli demokrati Savčić in dr. Popović, dalje finančni minister dr. Stojadinović in pa nekateri klerikalni poslanci. Debata je bila preložena nato na danes dopoldne.

Predsednik narodne skupščine Ljuba Jovanović je tekom večeršnjega dneva konferiral z nekaterimi parlamentarci glede določitve dnevnega reda. Prva seja jesenskega zasedanja dne 20. septembra ima več ali manj formalen značaj. Na seji se bo določil kratki

dnevni red za prihodnje seje. Kot prvo točko dnevnega reda namerava predsednik narodne skupščine staviti do tedaj v finančnem odboru že sprejeti zakon o povišanju taks in pristojbin. Za njim bi imel priti na vrsto invalidski zakon. Zanimiva je okolnost, da do danes zakonodajni odbor še ni ta važni odbor sklical čeprav ima rešiti zelo važne in nujne zakone.

Tekom večeršnjega dneva je ministrski predsednik g. Pašić zelo marljivo delal v svojem kabinetu. Sprejemal ni skoraj nikogar. Pokrajinski namestnik za Hrvatsko dr. Cimik je prispel v Beograd ter je napreje poročal o položaju na Hrvatskem ministru notranjih zadev Vujčiću, za tem pa ministrskemu predsedniku. Gre v prvi vrsti za praktično izvršitev zakona o administrativni razdelitvi Hrvatske in Slavonije v posamezne oblasti. To je eno najvažnejših vprašanj, ki jih ima vlada rešiti v svrhu konsolidacije razmer na Hrvatskem. Z ozirom na važnost tega vprašanja ostane pokrajinski namestnik dr. Cimik še danes v Beogradu. V ostalem je bilo govora o nadaljni taktiki vlade napram Radičevcem.

Politične vesti.

Razburjenje v Zagrebu. Hrvatsko pevsko društvo »Lisinski« je na svojem običnem zboru sklenilo, da se po svojih delegatih udeležijo svečanosti ob priliki prevoza smrtnih ostankov skladatelja Mokranjca iz Skoplja v Beograd pri prisostvuju kongresu pevskih društev, ki se vrši dne 29. in 30. t. m. istotam. Obenem je občni zbor z 48 : 15 glasovom zaključil, da društvo pristopi k Savezu jugoslovenskih pevskih društev, ki se ima osnovati na omenjenem kongresu. Radi tega sklepa je zavladalo v političnih krogih v Zagrebu veliko razburjenje, v prvi vrsti zaradi tega, ker je »Lisinski« pač zaključil, da vstopi v snujoči se Savez jugoslovenskih pevskih društev v Beogradu, ni pa hotel pristopiti že v obstoječo zvezo hrvatskih pevskih društev. Hrvatski blokaški listi posvečajo temu dogodku dolge članke; za »Obzor« pa je napisal dr. L. M. (Lev Mazura) članek, ki izven v tole grožnjo: »Naj se ne izgovarjajo z optimizmom ali idealizmom. Dočim se je onim hrvatskim institucijam, ki so prva leta po osvobodjenju šle v svojem optimizmu ustvarjati v Beogradu centralizirane državne saveze, lahko očitala naivnost ali kratkovidnost, se danes ne more več govoriti o naivnosti ali kratkovidnosti onih, ki gredo v Beograd, da osnujejo takšne zveze na centralistični podlagi. V tem slučaju moramo govoriti samo o dolusu, popolnoma vseeno je, ako so za ta dolus merodajni razlogi politični, bolj strankarski, ali pa prihajajo v poštev osebni ali sebični motivi posameznikov. Ako ostane vodstvo »Lisinskega« pri svojem namenu, da stopi s teze, po kateri je do sedaj stopalo, in povede svoje društvo v vrste sovražnikov hrvatskega, bo stvar hrvatskega Zagreba, da ž njim obracunata. Ta obračun bo hiter in temeljit.«

Kakor je razvidno iz omenjenega dogodka, se je na Hrvatskem zanesla politika tudi že v kulturna društva. Nastop »Lisinskega« pa nam priča, da se je jelo tudi že v Zagrebu jasni, iz česar lahko sklepamo, da pride tudi na Hrvatskem čas, ko se trezni in pametni elementi upro bedastemu političnemu terorju.

Zborovanje ljubljanskih zaupnikov JDS. Večraj je bil v veliki dvorani »Kazine« sestanek ljubljanskih zaupnikov JDS. Predsedoval je ravatelj Jug. govorila pa sta dr. Žerjav o političnem položaju in dr. Fran Tominc o ljubljanskem občinskem gospodarstvu. Sprejeto so bile štiri resolucije. Prvo je predlagal dr. Puc, v kateri se poziva vlada, naj vstraja striktno na stališču izpolnitve rapsalske pogodbe glede Reke; v drugi resoluciji se obsoja redukcija slovenskih častnikov, orožnikov in uradnikov; v tretji se protestira proti nameravane razpustu oddelka za socialno politiko pri pokrajinski upravi, v četrti pa se obsoja pristransko in zapravljivo gospodarstvo klerikalno komunistične večine v ljubljanskem občinskem svetu. Udeležba ni bila posebno številna.

»Jutro« in »Jutranje Novosti«. »Jutro« poroča, da prenehajo v kratkem izhajati »Jutranje Novosti« in sicer z ozirom na ogromne stroške, ki jih prizadeva izdajanje tega lista. Prepustimo odgovornost za to vest »Jutru«, zdi pa se nam, da se je ta vest rodila največ iz želje, da bi se »Jutro« iznebilo radikalnega svojega tekmeča.

Avdijenca ministrskega predsednika Pašića. Večraj ob 11.45 je kralj sprejel v daljši avdijenci ministrskega predsednika Nikole Pašića. Kralj je izrazil željo, da se ga dnevno obvešča o vseh tekočih aktualnih vprašanjih.

Odhod dr. Smoljaka v Rim. Po poročilu iz Beograda odpotuje danes zvečer novolmenovani poslanik v Vatikano dr. Josip Smoljaka na svoje službeno mesto. V ministrstvu zunanjih del je poslanik dr. Smoljaka prejel vsa

V demokratskem klubu je bila večerj daljša konferenca o politični situaciji in o parlamentarni taktiki kluba za prihodnje seje. Na konferenci je bilo sklenjeno, da se sestane klub dne 19. t. m. na plenarni seji. Na tej seji pride v razpravo: 1. Zunanjepolitični položaj. O tem se ima dodati točno stališče kluba, vložiti se ima na zunanje ministra interpelacija o zunanjem političnem položaju ter zahtevati, da poda zunanji minister obširen ekspozé v vseh našo državo zadevajajočih aktualnih zunanjepolitičnih vprašanjih. 2. Notranjepolitični položaj. Tudi o tem se ima sestaviti posebno poročilo. 3. Kongres stranke. Določiti se ima dnevni red strankinega kongresa, ki se ima v najkrajšem času sklicati.

V demokratskih krogih splošno prevladuje nazor, da je treba v narodni skupščini oživiti čim večjo aktivnost klubovega opozicijskega stališča. Radi tega je pričakovati, da bodo že takoj prve seje narodne skupščine zelo burne in viharne in da bodo skušali demokrati na kak način izzvati eventualno parlamentarno krizo.

navodila za vodstvo poslaništva v Vatikano, v prvi vrsti, da dokonča pogajanja za sklenitev konkordata.

Radč postal monarhist? Urednik »Politike« je imel daljši razgovor z angleškim parlamentarcem in tajnikom balkanskega komiteta Convilom Evansom, ki je prispel v spremstvu Buxtona v Beograd. G. Evans je izjavil uredniku, da je imel v Londonu priliko videti g. Radiča. Iz razgovora je dobil urednik utis, da g. Evans Radiča ne smatra za resnega politika in da je Beograd kriv, da Radič sedaj tako nastopa. Zanimiva je dalje izjava g. Evansa, da je g. Radič v nasprotju s tem, kar je govoril v Zagrebu. V Londonu pri vsaki priliki in pri vsakem koraku odločno izjavlja, da je za monarhijo in za kralja. Evans je končno izjavil, da se balkanski komite ne namerava vmešavati v naše notranje zadeve.

Nemško Radičevo glasilo. Zagrebški »Hrvat« javlja, da bo koncem tega meseca jel v Zagrebu izhajati nov nemški tednik »Preies Helm«. Ta nemški tednik bo glasilo Radičeve hrvatske republikanske stranke ter bo imel namen propagirati Radičeve ideje med nemškimi naseljenjci v Sremu, Bački in Banatu.

Razmejitev napram Albaniji. Predsednik mednarodne razmejitvene komisije med Albanijo in našo državo angleški polkovnik, je prispel v Beograd. Razmejitvena dela so začasno ukinjena radi nekaterih nesoglasij. Razmejitvena komisija ni upoštevala meje izšla leta 1914., vsled česar so bili Črnogorci v svojih posestih pravica zelo prikrajšani. Vseled nove razmejitve med Albanijo in našo državo je močno prizadeto plemo Kuči. Razmejitveni spor se zbog tega predloži poslaniški konferenci v Parizu.

Posledice potresne katastrofe na Japonskem. Japonski poslanik v Bukarešti Niski je v pogovoru z nekima novinarjem izjavil: Govorice o tem, da je Japonska po potresu kot velesila oslabiljena, niso resne. To je fantazija. Japonska armada in mornarica je nedotaknjena, dežela bogata, narod marljiv, inteligenten in pogumen in ti faktorji jamčijo Japonski za nadaljni svetovni ugled. Sicer pa središče japonske industrije in trgovine ni bilo v Tokio, nego v Osaki, Kobe in Moyi, to so ona velika pristanišča, ki razvijajo japonsko uvozno in izvozno trgovino. Teh mest se potres ni dotaknil. Res je, da je Tokio predstavljal veliko gospodarsko in še večjo finančno vrednost, toda marljivost našega naroda in njegova krepka volja bo v doglednem času znova oživilo. Človeške izgube so sicer težke, toda navedene številke so pretirane. Končno imamo veliko rezerv v inteligenci, kajti izobrazba je pri nas splošna. Kar smo izgubili na ljudih, moramo globoko obžalovati, toda to še ni katastrofalno, kajti Japonska ima 60 milijonov prebivalcev.

Trockij umorjen? Berlinski listi priobčujejo iz Moskve vest, da je bil Trockij umorjen. Doslej ni bilo mogoče doznati, ako je ta vest resnična. O smrti Ljlenina in umoru Trockega se je že dostikrat poročalo, da je treba vsako tako vest sprejeti z največjo opreznostjo. Tudi ta vest o Trockega umoru je skoraj gotovo navadna časopisna raka.

Slovaški krščanski socialisti v škripcih. Kakor smo že poročali, si je slovaška krščansko-socialistična stranka dovolila povodom predstojećih občinskih volitev nezasišano nekorektnost s tem, da je izrabila verski čut v strankarske namene. Večraj so se zbrali v Bratislavi zastopniki vseh strank, da konstituirajo volilne komisije. Ko je stopil v sejo dvorano volilni pooblaščenec krščanskih socializtov Portiš, so ga navzoči sprejeli z viharnimi medklici in ogorčenjem. Zastopniki češko-slovaške, nemške, in madžarske demokracije, komunistični pooblaščenec, sla

siti pa zastopniki zemljoradniške stranke in državnih uslužbenecov so energično protestirali proti profanaciji, ki jo je zakrivila krščansko-socialistična stranka z znanim letakom. Ni izključeno, da bo enoten nastop vseh strank proti klerikalcem imel še druge posledice.

= Srečna občina, kjer pri letošnjih občinskih volitvah ne bo ščuvanja in

hujkanja med političnimi strankami. Takih občin je vsekako jako malo. Ena izmed njih pa je občina Puherka pri Čem. Budejčevah. Tam so češki občani sklenili postaviti za bodoče občinske volitve samo eno kandidatno listo, ki bo sestavljena iz najboljših zmernih mestnih občanov brez ozira na njih politično prepričanje.

Gospodarstvo.

Praški vzorčni sejem.

Potreba zboljšanja trgovskih stikov med Češkoslovaško in Jugoslavijo.

Praga, 11. septembra.

Od 2. do 9. t. m. se je vršil v Pragi jesenski vzorčni sejem, na katerem je bilo kljub ne baš ugodni situaciji, v glavnem po prevoznih stroških, nad 1500 razstavljajcev. Najboljše je bila zastopana kovinska industrija (400 tvrdk), tekstilno blago je razstavilo 150 tvrdk. V lesni industriji je bilo razstavljajcev 120, v glavnem iz mizarске stroke, ki je imela v oddelku za pohištvo 180 razstavnih prostorov. Naše mizarstvo se postavlja na svoje lastne noge in pobija dunajsko konkurenco. Kar se tiče jugoslovenskih razstavljajcev, jih je bilo napram razstavljajcem iz inozemstva malo. Bilo je nekoliko vinarjskih tvrdk. Mi vprašujemo zlasti tudi po južnem sadju, zato pa je na preno, da jugoslovenski trgovci v svojo lastno škodo doletijo se niso porabili prilike, da bi prišli z nami v direktno stik. Posredovatelj ostaja, žal, še vedno Dunaj, ki teži na jugoslovenskih pridelnih na poti do ČSR. Izmed zunanjih ekspozicij je posebno važna francoska, ki nudi točen pregled francoske ekspanzivne industrije, katere se je udeležila z avtomobili in stroji za čiščenje mest v strokovni razstavi, ki jo je priredila zveza čeških mest. Ta razstava je vzbudila v Jugoslaviji zaslužen pozornost, kajti baš v njej se je lahko prišlo do direktnih stikov s češkoslovaškimi tovarnami v skupini strojev in priprav za čiščenje mest, ki so se doslej kupovali v Nemčiji. Pozornost je vzbujal tudi stavbeni veletrg z razstavo povojnega stavbištva, osredotočenega na vprašanje stanovanjske reforme, ki spada skupno z vprašanji, tihočimni se delokroga javnih del in stavbištva na mednarodno konferenco stavbištva in javnih del, katere je priredila »Confederation internationale du battiment et des travaux publics«.

Udeležba jugoslovenskih trgovcev se je kazala dobro se po prvotnih prijavah kljub prizadevanju dunajskega velesejaja, da bi se jugoslovensko trgovstvo pritegnilo na Dunaj. S polno pravico opozarjajo jugoslovenske trgovske zbornice v dnevnih, da morejo edine praški velesejaji jugoslovenske trgovce združiti s češkoslovaškimi izdelki. V glavnem ima služiti v to svrhu udeležba iz Jugoslavije na sestanku zveze češkoslovaških mest, ki je razpravljalo o čiščenju mest, o avtomobilizaciji prevoza, o mestnem gospodarstvu, o komunikacijah, o kanalizaciji mest, čemur je bila razstava važna dopolnitev.

K zboljšanju naših vzajemnih gospodarskih odnosov pripomore gotovo mnogo prezentirani izlet češkoslovaških industrijalcev v oktobru t. l. v Jugoslavijo. Priredila ga češkoslovaško-jugoslovensko narodno gospodarsko združenje v Pragi. Na programu izleta, ki bo trajal od 5. do 22. oktobra, je obisk Ljubljane, Zagreba, Beograda, Sarajeva, Gruzja, Kotorja, Splita, Bakra, Plitvičkih jezer in Karlovca.

Marko Bauer, generalni tajnik Zveze industrijalcev v Zagrebu, je v pogovoru s »Prager Presse« o medsebojnih gospodarskih odnosih med Jugoslavijo in Češkoslovaško izjavil tole:

Brezdvomno je obalovati, da se v Jugoslaviji še vedno premalo misli na to, kako važen faktor je češkoslovaška industrija. Vroki tih očitno v tem, da so jugoslovanski uvozniki še vedno navajeni nakupovati češkoslovaške izdelke na dunajskem trgu. Gotovo bi bilo v obojestranskem interesu, ako bi jugoslovenski trgovci hodili manj na Dunaj in večkrat v Prago, ker je češkoslovaška industrija po prepričanju med rodajnih ugodov taka, da jim lahko nudi baš tako ugodne pogoje in proda baš tako dobro blago kakor avstrijska industrija. Na drugi strani bi bilo poizvedati, da bi se češkoslovaški industrijalci in finančniki malo bolj ozirali na Jugoslavijo, kjer se jim ponuja bogato razpoložljivost. Jugoslavija je danes kot agrarna država še večji del pridelka, da izvrša svoje surove izdelke in da po drugi strani uvažuje velike količine industrijskih izdelkov. Tako je znašal uvoz tekstilnega blaga preteklo leto okoli 30% vsega uvoza in glavni delež, 800 milijonov dinarjev, je dobila Italija, čeprav češkoslovaški izdelki kvalitativno nadkrijajo italijanske. Potreba industrijskih izdelkov v Jugoslaviji je zelo velika zlasti na polju železne in tekstilne industrije. Založeno po glavnje v zgodovini češkoslovaško-jugoslovenskih gospodarskih odnosov tvori gotovo dejstvo, da je jugoslovenski tekstilni trg takorekoč izgubljen za češkoslovaško industrijo. Uvoz tekstilnega blaga iz Italije je sedaj jako močan, da je nastala popolnoma, da si italijanska industrija skoraj popolnoma osvoji jugoslovensko tržišče, zlasti se, ker se na italijanski strani trudijo z vso silo, da tržijo z Jugoslavijo ob vseh okoliščinah. Italijanska industrija je razumela, da se je prilagodila zahtevam jugoslovenskega kupca, zlasti valja to za postavitev cen, za kreditne ugodnosti in točnost v oddaji naravnih blaga. Italijanska industrija je izborna organizirana in ne pusti iz svojih rok tudi malih kupčij, čeprav dobilec trenutno ni valit, toda v podetlu jim gre za to, da se utrdijo na našem trgu. Padanje dinarja in valde tega nastale izgube so nam odzvaljevali veliko češkoslovaških tvrdk. Češkoslovaška tekstilna industrija, ki se bo hotela zopet udeležiti na jugoslovenskem trgu, se bo morala prilagoditi kakor italijanska, zahtevam jugoslovenskega kupca s potrebno točnostjo organiziranja, z upoštevanijem cen, časa za oddajo blaga in za kreditne razmere. Gotovo so bili tudi jugoslovenski predpisi vzrok za prihodnje češkoslovaške industrije, ki odvijajo pa so uveljavljali slučaj, ko so posamezne jugoslovenske tvrdke porabile devizne predpise za to, da ne so izognile svojim obveznostim. Takih tvrdk iz vojne in povojne dobe se dobi sedaj v vsaki državi, večina starih in solidnih jugoslovenskih tvrdk pa je med tem, po svoji vesti poravnala svoje obveznosti. S tem je nastala na jugoslovenske občan-

valce najboljši vtis in vsi občudujejo delovno zmoglost češkoslovaške industrije in izbornost kakovost njenih izdelkov.

Iz poročila vidimo prizadevanje za vzpostavitev dobrih trgovskih odnosov med nami in Češkoslovaško na obeh straneh, kar naj bo dobro znamenje, da tudi res kmalu pride do zboljšanja trgovskih vez med Jugoslavijo in Češkoslovaško. Neprijetno nas zadeva okolnost, da se uveljavlja na našem tržišču italijanska industrija, ker italijanska politika nam ne izkazuje drugega nego besno sovražstvo. Menda italijanski državniški celo mislijo, da baš njihova strupena politika odpira pot italijanski industriji v Jugoslavijo! Utegnejo se zmotiti v tem! Gotovo je, da bomo vedno pošteno upoštevali nam prijazno sosedstvo, ali svojih sovražnikov se moramo otresti v prvi vrsti na gospodarskem polju. Zato pa treba, da mislimo pri nas in na Češkem hkratu na oživitvorenje trgovskih stikov po najboljši in najugodnejši poti med obojema državama! Mislimo, da bo objes češkoslovaških industrijalcev v Jugoslaviji tostvarno povsem uspešen.

Velik napredek gostilničarskega šolstva.

Po zaalugi agline gostilničarske zadrage v Ljubljani imamo zabeležiti velik napredek slovenskega gostilničarskega šolstva, ki bo prav izdatno izpolnil naše strokovno šolstvo.

Znano je, da se je gostilničarsko strokovno šolstvo pri nas opiralo do sedaj le na znane predvojnne gostilničarske tečaje, ki so sicer v polni meri storili svojo dolžnost, vendar pa nikakor več ne odgovarjajo vedno rastočim zahtevam modernega gostilničarstva. Radi tega se je posebno od leta 1914. dalje, ko se je že imela otvoriti redna gostilničarska šola, kar pa je izbruh vojne preprečil, intenzivno in smoteno delovalo na to, da se ta šola oživitvori kakor hitro mogoče. S posebno vno se je ta akcija nadaljevala v zadnjem času. Po več kakor onemletnem trudu se je posrečilo Osrednji zvezi gostilničarskih združenj za Slovenijo v Ljubljani, ki je to delo prevzela od ljubljanske zadrage, s pomočjo tangent od prenočin, ki jih pobirajo mestni magistrati v Ljubljani, Mariboru, Celju in Ptuj, pridobiti prav izdaten fond za šolo, ki se je v letu 1923. že znatno pomnožil.

Na ta način je ustvarjena zdrava podlaga za ta veljavni zavod. Da je bilo mogoče ustvariti imenovani fond, gre zahvala sledečim gg.: bivšemu ministru in pokrajinskemu namestniku Iv. Hribarju, predsedniku gostilničarske zveze F. Kavčiču, osebno pa zastopniku Zveze za tujski promet dr. V. Krišperju in zveziimeno tajniku P. Pintarju, ki so si v tej zadevi stekli največji zaslug.

Da bi stvar hitreje napredovala, se je pod okriljem osrednje zveze gostilničarskih združenj osnoval poseben šolski odbor, kateremu je Trgovska in obrtna zbornica v Ljubljani votala prav znatno subvencijo za izvršitev stavljenih si naloge. Takoj nato so se vršila pogajanja z gostilničarsko zadrugo v Mariboru ter se je sklenilo, da se za prvo ustanovo v Ljubljani in Mariboru pravilne strokovne nadaljevalne šole po vzorcu svetovno znane dunajske šole. Samobsebi je uveljavno, da se pouk potem razširi tudi na Celje in Ptuj. Administracija bo vodil v to sestavljeni šolski osek, za pedagoško vodstvo je namenjen mestni učitelj g. Fr. Gorazd, ki je že svojočasno sodeloval pri gostilničarskih tečajih. Pripravlja se dalje strokovna knjižnica, kakor tudi druga učna sredstva.

Kako velika je dalekosežna pomena je taka strokovna šola za Slovenijo, je razvidno iz tega, da se bo z njeno pomočjo povzdignilo naše gostilničarstvo in natakarstvo, a tudi tujski promet se bo zelo izboljšal. Našemu izbornu kvalificiranemu gostilničarskemu naraščanju pa se bo odprla nadebudna pot po vsi državi, saj je že danes ta naraščanje po svojih izbornih lastnostih na jako dobrem glasu.

Dne 6. t. m. se je vršila tozadevna važna seja pri oddelku ministristva trgovine in industrije v Ljubljani pod predsedstvom šefa tega oddelka g. dr. Marne. Se je seje so udeležili gg. vladni svetnik ravatelj Subic, ravnatelj dr. Böhm, dr. Lubec, učitelj Gorazd, načelnik Zveze gostilničarskih združenj za Slovenijo Fr. Kavčič, načelnik Zveze gostilničarskih združenj za Spodnje Stajersko g. Božič, zastopnik mariborske gostilničarske zadrage nač. nam. g. Zmuder, zastopnik interesov hotelirjev Vek. Dolničar in Zvezin tajnik Pintar.

Pri dve uri trajajoči razpravi so se določile najvažnejše temeljne priprave za čim najskorajšnje otvoritve šole, izbral se je še poseben osek, ki ima izvršiti vsa podrobna dela, to je učni načrt, finančni načrt, izvedbo pouka v Mariboru in Celju, glede lokala, učnih moči, učnih pripomočkov itd. Smemo torej prav kmalu pričakovati uresničenje te že desetletja gojene želje po tako potrebni strokovni gostilničarski šoli.

Uradna objava ministristva trgovine in industrije napram tendencioznim vestem o »Jadranski banki«.

Ministristvo trgovine in industrije objavila preko presbiteria: Zaradi časopisne kampanje, ki je nastala glede občnega zbora delničarjev »Jadranske banke« v Trstu, je ministristvo za trgovino in industrijo na prošnjo upravnega sveta »Jadranske banke« d. d. v Beogradu odredilo, da njegov poslovni odposlanec izvrši pregled »Jadranske banke« d. d. v Beogradu.

Iz nobiljših poročil se razvidi, da se glasovi, razstirani bodisi po časopisih, bodisi z anonimnimi pismi, deloma pretrani, a deloma neresnični in tendenciozni. Tak naša postopanja v svrhu pretvorne zaščite interesov delničarjev, ki si želijo z

zakonskimi predpisi, zaslužiti strogo obsodbo, ker se s takim postopanjem povzroča škoda ne samo delničarjem, temveč tudi splošnim gospodarskim interesom.

Z ozirom na navedeno in na prošnjo uprave Jadranske banke bosta tudi dva po-verjenika »Narodne banke« pregledala stanje in poslovanje tega zavoda in tako spopolnila poročilo odposlanca ministristva za trgovino in industrijo. Uspeh revizije bo svojčas razglašen, da bodo delničarji, vlagatelji in ostali zainteresirani krogi čim točneje obveščeni o pravem stanju stvari.

SADNA RAZSTAVA V NOVEM MESTU.

Ker je letos veliko lepega sadja na Dolenjskem, ki bi se lahko prav lepo v denar spravilo, priredi podružnica sadiarskega in vrtnarskega društva za Slovenijo v Novem mestu v prostorih državne kmetijske šole na Grmu razstavo zimskega sadja, ki se bo odprla v dnevi 29. in 30. septembra ter 1. oktobra t. l.

Razstava ima namen:

1) da pokaže kupujočemu občinstvu kakšno zimsko sadje se dobi na Dolenjskem ter kje in v kakli množini je istega mogoče nakupiti.

2) da pokaže producentom, kake vrste zimskega sadja jim je gojiti, kako je sadje obirati, spravljati in pa opremljati.

Razstava bo združena s predavanji o sadijarstvu in o vporabi sadja.

Vabimo vse pridelovalce sadja na Dolenjskem, ki imajo lepo zimsko sadje (jabolka) na prodaj, naj pošljejo najpozneje do 27. tm. naslov drž. kmetijske šole na Grmu najmanj po 12 plodov od vsake vrste z navedbo imena in množine, ki je na razpolago. Najboljše je, da v vsakem kraju en vnet sadijelec sadje od pridelovalcev nabere in pripelje ali franko odpošlje. Sadije mora biti v papir in drobno ovato zavito, da se ne obtoči.

Vabimo dalje vse kupce, da si razstavo ogledajo in se prepričajo, kako sadje in kje je na Dolenjskem mogoče kupiti.

Vabimo končno tudi vse napredne kmetovalce in sadijarje, naj si razstavo ogledajo, da vidijo, katera vrsta sadja gre najbolj v denar in katere sadne vrste se treba najbolj gojiti.

Za odbor podružnice sadiarskega in vrtnarskega društva v Novem mestu, dne 11. septembra 1923.

Predsednik: B. Skaflicky, kmetijski svetnik.

—g XXIV. poročilo Himeljskega društva za Slovenijo: Zalec, Savinska dolina, dne 15. septembra 1923. Najhitreje se bo koncem tega tedna pri najugodnejšem vremenu tudi končalo obiranje poznega hmelja kateri je najboljše kakovosti, lepe barve, če tudi rast kobul ni povsem enaka. Pridelovalci bodo letošnji hmelj, kot smo pričakovali in se ves letošnji pridelek ceni na 6000 met. stotov, katerih vrednost znaša najmanj 60 milijonov dinarjev. Danes se plačuje za kg od 105 do 110 Din. Od vsega pridełka je dobra tretjina že prodana po 100—120 Din za kg. Inozemski kupci pridno kupujejo naš izborn hmelj, od katerega so prvi vagoni že na poti v inozemstvo. Večji hmeljarji pa še čakajo s prodajo. — Društveno vodstvo.

—g Poročilo z žitnega trga. Zadnje dni pred povišanjem voznine je bila pšenica precej trdna, vendar je pa sedaj cena zopet malo postopila, franko bačka postaja din 342.—. Vse ostalo je neizpremenjeno. A. K.

—g Novosadska blagovna borza 14. sept. Na produktini borzi notirajo: Pšenica bačka 79/80 kg, 2 %, ponudba 350; banatska 79/80 kg, 2 %, na potu, 1 vag. 342.50; banatska, 79/80 kg, 2 %, Beky, 15 vag. 324.50. Jecmen bački, 64/65 kg, 3 vag. 260; bački, 68 kg, 5 vag. 280. Oves bački, ponudba 250, sremiski ponudba 255. Koruza bačka ponudba 270. bačka v storžih, 7 vag. 120; banatska 3 vag. 265. Beli fižol, bački, 5 vag. 500. Moka bačka »0«, ponudba 555, »6«, 6 vag. 382.50; banatska »0« ponudba 550. Otrubi v lutenih vrečah duplikat kasa, 1 vag. 150. Tendence neizpremenjene.

—g Beogradska blagovna borza 14. sept. Na produktini borzi notirajo: Pšenica 79/80 kg, 3 % franko vagon Zabrježe, prompt, povpraševanje 367.5, ponudba 375; ista franko šlep Beograd, povpr. 330; ista franko vagon Zaječar, ponudba 345. Jecmen pivovarski 67/70 kg, 3 %, franko vagon Sarajevo, povpr. 320; isti, franko vagon Sarajevo, ponudba 325. Oves, srbski, rešetani, franko vagon Beograd, prompt, ponudba 250. Beli fižol, bački, prompt, ponudba 510. Slive, garnitura, franko vagon Klenak, za oktober, povpr. 359. Tendence za pšenico čvrsta. Zanimanje za jecmen za pivo je bilo veliko.

—g Zagrebška blagovna borza 14. sept. Na produktini borzi notirajo: Pšenica 77/78 kg, 2 %, franko slavonska postaja, denar 347.50; 76/77 kg, franko vagon Sisak, roba 340; 78/80 kg, pariteta Daruvar, roba 350. Oves, slavonski franko postaja, roba 255; rešetani, Priedor, roba 285. Koruza, sremiska, pariteta Zagreb, 1 vag. po 297.50; bačka franko postaja, roba 275. Moka baza »0« bačka postaja, roba 555.

—g Dobava mesa. Dne 20. septembra t. l. se bodo vršile pri vojnihi okrogih v Mariboru in Celju ter pri komandah mesta v Slovenski Bitlici in Doljem Dravogradu dne 21. septembra pa pri Intendanturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani in pri komandah mesta v Ptuj po vsej očetni licitaciji glede dobave mesa za garnizije Maribor, Celje, Slovenska Bitlica, Dolni Dravograd, Ljubljana in Ptuj se čes od 1. oktobra do 31. decembra 1923. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

—g Povpraševanje po naših pridelnih v Nemčiji. V sedanjem času razvija v Nemčiji povpraševanje po naših pridelnih tako po belem fižolu, po jecnu, po suhih slivah, svinečjem mestu itd. V Nemčiji so celo lahka blaga za 100% višje kot pri nas.

—g Uspehi praškega velesejaja. Iz Prage poročajo, da je letošnji vzorčni sejem uspel nad vsako pričakovanje in da je svota sklenjenih kupčij nadkrijala vse dosežanje. Posebno veliko so bili kupčijski posli v strojni in elektrotehniški stroki, potem v tekstilni industriji in v industriji porcelana in stekla. Na Češkoslovaškem pa kmalo ministristvo trgovine in industrije, katero res z vso vnozo vrši svoje dolžnosti in ne opusti nobene prilike, ki se nudi, da se češki industriji in trgovini olajša prodajna pot v nova odjemna področja.

—g Mednarodna izložba mleka. V Milano bo od 4. do 30. novembra t. l. velika izložba mleka in mlekarških izdelkov.

—g Dobava raznega telegrafskega materiala. Pri ravnatelstvu državnih železnih v Subotici se bo vršila dne 25. septembra t. l. očetna licitacija glede dobave raznega telegrafskega materiala. Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

—g Dobava ključev. Pri ravnatelstvu državnih železnih v Subotici se bo vršila dne 24. septembra t. l. očetna licitacija glede dobave nemških ključev. Predmetni oglas z natančnejšimi podatki, je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

—g Dobava špiralnih svedrov. Pri ravnatelstvu državnih železnih v Subotici se bo vršila dne 24. septembra t. l. očetna licitacija glede dobave 1300 komadov špiralnih svedrov. Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

—g Dobava špirita. Pri ravnatelstvu državnih železnih v Subotici se bo vršila dne 24. septembra t. l. ponovna očetna licitacija glede dobave 1000 kg denaturiranega špirita. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

—g Dobava raznega orodja. Pri ravnatelstvu državnih železnih v Subotici se bo vršila dne 24. septembra t. l. očetna licitacija glede dobave raznega orodja. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

—g Dobava moka. Pri Intendanturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani se bo vršila dne 28. septembra t. l. druga očetna licitacija glede dobave 180.000 kg pšenične krušne moka (tipa 80%b). Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

—g Mednarodni kongres srednjih slojev. Dne 18., 19. in 20. septembra t. l. se vrši v Bernu (Švica) mednarodni kongres srednjih slojev. Na kongresu se imajo vršiti priprave za ustanovitev »Mednarodne zveze srednjih slojev«, katere namen je združitev celokupnega intelektualnega, obrtnega in trgovskega srednjega stanu vseh držav v zaščito in splošno njegovih idejnih in gospodarskih interesov. Švicarski konzulat v Zagrebu vabi organizacije in posameznike, ki se hočejo udeležiti kongresa, da javijo neposredno odboru (Congrès international des classes moyennes — Berne (Suisse) Bürgenhause).

Pogled na slavenskem svetu.

Banket povodom rojstva našega prestolonaslednika.

Naše poslanstvo v Sofiji je priredilo povodom rojstva prestolonaslednika svečan banket, ki so se ga udeležili zastopniki carja Borisa Kurtokelev in Orujev, ministri prodsednik Cankov, trgovinski ministar Boboševski, vsi poslaniki tujih držav, člani medzavestne komisije, vsi uradniči zunanjega ministristva in mnogo drugih uglednih javnih funkcionarjev. Banket je bil izredno posrečen in gostje so ostali na poslanstvu do pozne noči. Lepo opremljeni saloni so bili okrašeni z jugoslovenskimi trobojnicami in narodnimi zastavami. Ministrski predsednik Cankov se je razgovarjal ves večer z našim poslanikom in drugimi inozemskimi reprezentantami. Na bolgarske politične in kulturne kroge je napravila ta prireditel vse ugoden vtis.

Vesti iz Rusije.

V prvi polovici letošnjega leta je bilo zaregistrirano v Moskvi 31.887 sločnov, med njimi 48 slučajev upora proti obstoječemu družabnemu redu. Moskovski sovjet je ukazal finančnemu komisariatu, naj izplačuje odslej vsem delavcem in uslužbencom 10 % plače v obližacijah leteliskavega posojila. Na ta način hoče mestna uprava napolniti prazne blaginje. Kdor ni zaposlen v državni službi, mora kupiti te obližacije v veliki množini, sicer mu oblasti groze z represalijami. Ako ne gre drugače, si znajo boljševiki pomagati celo s prisilnim notranjim posojilom. Nemška komunistična stranka je postala še neke rdeče kežaste divizije na Ukrajini. Obred se je vršil na zelo slovesen način. V Zitomiru, kjer je sedež omenjene divizije, je poudaril zbrano boljševičke pravke zastopnik nemške komunistične stranke Hamer. — Na sed petrogradskega sovjeta je Zinovjev poročal o posetu Lenina, rekod: Do sedaj s sdravstvenem stanju Lenina ni bilo mogoče niti enkrat govoriti. Sedaj pa je začel bolnik znatno okrevati. Videl sem Lenina po mesečnem razstanku. Prepričan sem, da se bo skoro povrnil na krmilo revolucije. Uprav sedaj, ko se razvija v Nemčiji zelo važni dogodki, je njegov povratak v politično življenje nujno potrebno.

Osrednji arhiv je priredil za tisk dopisovane carja Nikolaja II. z carice Aleksandre Fiodorovne. Poleg dopisov, ki se bili objavljeni v inozemstvu, bodo izšli tudi edgovori carja Nikolaja Aleksandrovitja. Tudi so tudi dopisniki generalov Kurepatkova in Lioevitja za časa rusko-japonske vojne in korespondence carja Nikolaja II. s Pobedonoscevim. Iz Zvezičevstva se pripelja v Moskvo arhiv knezov Oolichih v katerem so našli pisma Nikolaja I. Aleksandra II. Aleksandra III in Nikolaja II.

Kultura.

»SPLOŠNA KNJIZNICA«

Skromno, brez posebne, kričeče reklame se je pojavila v naši književni javnosti nova zbirka knjig pod imenom »Splošna knjižnica«. Pred menoj leži na prvi pet zvezkov te zbirke v okusni, lepi opremi, dela znanih naših pisateljev. V spremnem letaku se nam obeta še nadaljna pestra vrsta drugih književnih del, v tiskovni in prevodu, samo znanih in odličnih domačih in tujezemskih avtorjev. To ob naših razmerah vsekakor važen kulturni pojav, ki je vreden, da si ga pobliže ogledamo.

Kakor je razvidno iz objavljenega programa, je »Zvezna tiskarna in knjigarna d. o. z. v Ljubljani, ki je začela izdajati »Splošno knjižnico«, imela pred očmi namen, da pripomore k razširjanju, razmahu in populariziranju slovenske književnosti. To so trije pojmi, dozdnevno enakega pomena, a vendar tako različni. Drug je širši od drugega. Dosedanja založništva so v hvalovrednem delu prispevala k razširjanju slovenske književnosti. Moram ugotoviti, da baš mi Slovenci imamo in smo imeli v prešlih letih kaj silna založništva, ki so v orkih slovenskih mehan mnogo in z agilno podjetnostjo pripomogla k razširjanju slovenske književnosti. Baš na delavnost in sodelovanje prosvetnih faktorjev (društva, predavanja, knjižnice itd.) med narodom so vzbudila med našim malim narodom veliko zanimanje za čtivo. Da bi imeli boljše stališče, bi videli, da je čitavalnost v našem narodu zelo razvita. Potrebno pa je tudi, da dobi naša slovenska književnost vsestranski razmah. Koliko rokopisov dobrih, nadarjenih in inteligentnih avtorjev leži neporabljenih v predalih, ker ne dobe založnika. Gotovo panoge književnosti, posebno znanstvo, strokovno vede, umetnost itd., nimajo pri nas skoro nobene ali zelo skromne literature. Znanstvena književnost je še le v zadnjem času, ko smo dobili narodno srednje šole in narodno univerzo, začela v majhni, a vendar še premajhni meri gojiti. Mnogo in mnogo je neobdelanega polja v naši književnosti. Zato je zelo potreben večji razmah v tej smeri in vse hvale vreden je in bo vsak pojav v tem ožru. Čisto posebno poslavje pa je populariziranje slovenske književnosti. Populariziranje slovenske književnosti v dve smeri: obnavljati in razširjati izdaje takih knjig, ki so našle v našem narodu hvalažen odziv in topel sprejem in so gošle. V tem ožru se je sicer tudi v zadnjem času storilo nekaj. Razne založbe so zopet obudile spise starejših avtorjev (Jurčič, Kersnik, Tavčer, Sienkiewicz itd.), ki jih je naša čitavalnost občasno želela in iskalo, a storilo se je vse premalo, in tukaj je treba intenzivnejšega dela. Z druge strani pa je za populariziranje slovenske književnosti, posebno v današnjih časih, nad vse važen moment: cena knjige. Baš oni sloj, ki največ čita in kupuje, naš srednji in nižji stan, uradništvo, dijaštvo, inteligenca na deželi, ne premore teh višokih cen, ki so danes v našem knjižničarstvu predpisane. Če poudarimo tem korakom naprej, bo postala slovenska književnost le nekatereh imovnih slojev. Dočim bo dobra slovenska književnost v srednjih in nižjih slojih nedosežna dobrina.

Z novo »Splošno knjižnico« si je založba Zvezne tiskarne in knjigarne v Ljubljani dala nalogo, da pripomore k razširjanju, razmahu in populariziranju slovenske književnosti. To misel mora in mora vsakdo, komur je razvoj naše kulture količkej na srcu, najtopleje pozdravljati.

»Splošna knjižnica« bo po svojem naratu obsegala vse panoge književnosti, med njimi posebno: leposlovstvo, znanstvo, strokovno vede, umetnost, zbirko zakonov in naredb in razne druge. V tem okvirju namerava založba redno izdajati izvršna slovenska leposlovna in znanstvena dela, eseje, študije in spise poljudnoznanstvene, strokovne in zabavno vsebino ter zlasti vsa boljša dela iz starejše slovenske književnosti, ki so danes širokemu občinstvu skoro nedostopna. Razen tega pa tudi dobre prevode le svetovne, leposlovne in strokovne književnosti. Knjige bodo izhajale v nepretrgani vrsti, lepo opremljene, broširane in vezane, v enotnem formatu 15x12 cm, iz oziroma na današnje razmere po kolikor mogoče nizkih in zmernih cenah. To je kaj lep in važen program, ki je vreden, da najde v vseh naših krogih najboljšejo podporo.

V prvih petih zvezkih, ki so baš izšli, je podan kaj razsvetljujev in mnogo ohtajajoč začetek. Dosele so izšle nastopne knjige: zv. I. Ivan Albrecht: »Ranjena gruda«, lavirna povest, 104 strani; zvezek II. Rado Murnik: »Na Bledu«, živirna povest, 181 strani; zvezek III. Ivan Rozman: »Telesnost«, ljudska drama v 4 dejanjih, 105 strani; zvezek IV. Cvetko Colar: »Polno klanje«, lavirna povest, 104 strani in zvezek V. Fran Milčinski: »Gospod Fridolin Zolna in njegova družina«, veselomo-dre humoreske, 72 strani. Program »Splošne knjižnice« obeta še založbo nadaljnjih zelo zanimivih leposlovnih, mladinskih, znanstvenih in strokovnih spisov, ki jih v naprej pozdravljamo in z nestrpnostjo pričakujemo.

Veseltimo se pa te knjižnice temveč, ker so cene razmeroma res nonavdno nizke, tako da bodo te knjige v resnici lahko pristopne in dosegljive za vsakogar. Ker ima kolikaj vpogleda v našo književnost, v. kolikaj kapitala leži v vsaki izdani knjigi in kako počasi se raspešavajo, torej kako počasi se pokriva izločeni kapital, in ta bo znal to stranjenje je bolj ceniti. Zato smo prepričani, da bo naša slovenska javnost resno upoštevala hvalovredni namen založbe »Splošne knjižnice«. Založba vabi vse one, ki ljubijo lepo in dobro slovensko književnost, da vstopijo v krog njenih odjemalcev. Možnost je dana, da se vsakdo odzove temu vabilu. S tem bo tudi pripomogla k nadaljnjemu procvitu

tega lepega podjetja in doprinesel tudi s svoje strani k razširjanju, razmahu in populariziranju potrebne in koristne slovenske knjige in indirektno k razvoju slovenske kulture.

Smernice bodočega repertoarja Narodnega gledališča v Ljubljani

Opero. Sledeči sestavek o delovanju naše opere ne vsebuje samo repertoarja, ki se namerava izvajati tekom prihodnje sezone, temveč kaže umetniške smernice, katere si je izbrala gledališka uprava in v okviru katerih se hoče kretati v nadaljnjih dveh letih. Kaj od navedenega pride še tekom te sezone na vrsto in kaj ne, zavisi od razmer, ki bodo za vzporeditev posamičnih merodajne. Uprava se nahaja predvsem še v negotovosti zaradi gledališkega budžeta, ki do danes še ni določen in ki bo merodajen zlasti za izvedbo takih oper, katerih vzporeditev zahteva mnogo novih nabav. Jamči pa, da dobi vsak abonent tekom bodoče sezone, t. j. od konca septembra 1923 pa do konca septembra 1924 dvajset opernih in dvajset dramskih predstav, katerih izbor se bo izvršil iz števila tu navedenih dramskih in opernih del. Opere, ki se tem smislu pripravljajo, so:

1.) slovenske: Nova izvorna opera Rista Savina »Gospodskosti sena«. Libreto obdeluje vizionarno nacionalno tendenco kos koroske zgodovine. Premiera bo na praznik ujedinjenja, dne 1. decembra. Dalje opera S. F. Vilharia »Loputka sirotica«, katere vsebina se dogaja v Dalmaciji. Narodno kazališče v Zagrebu je to skladbo že večkrat vpriporočilo. Libreto je spisal po Ajni in znani hrvatski dramatik, avtor po »Hasanaginice«, Milan Ogrizović. Prihvatljiv nesor slovenskih skladateljev Anton Forster je izročil upravi svoje najnovejša in obširno operno delo »Dom in rod«. Po možnosti se bo na novo študirala tudi ena ali druga opera Viktorja Parme, najbrž »Urh, grof celjski«. Še nadalje pa ostane na repertoarju »Gorenjski slavček«.

2.) hrvatske: opera reprezentanta moderne jugoslovenske glasbene struje dja. Božidara Sirole »Novela od Stancas«. Dalje Vatroslava Lisinskega narodna opera »Porina«, o kateri so glasbeni kritiki že vedno mnenja, da je prva, najboljša in do danes še neprekošana hrvatska operna skladba. Zadrževa operno »Zrinski« ostane na repertoarju.

3.) češke: na čški praznik, dne 28. oktobra bo premijera poleg »Prodane neveste« in »Jenuše« najprej predstavljene češke opere »Pohlavci«. Avtor tega dela, ki je trajno na repertoarju vseh važnejših čeških gledališč, je bilvi mnogoletni ravnatelj Narodnega divadla v Pragi Karel Kováčovič. Stoletnica rojstva Smetane bo proslavljena z vzporeditvijo opere »Poljub« s ponovitvijo »Prodane neveste« in s pridružitvijo simfoničnega koncerta, na katerem se bodo izvajale vse simfonične skladbe Smetane, obsežne pod skupnim naslovom »Ma vlast«. Od Dvořakovih oper pride na vrsto prvič v Jugoslaviji »Jakobine« ter se eventualno na novo študirala »Rusalka«. Iz minule sezone ostanejo na repertoarju »Tajnost«, »Vrag in Katra« (v novi režiji), »Jenuše« in samoočesni umevno »Prodana nevesta«.

IV. opera moderne poljskega skladatelja Ružičkega »Eros in Psyche«.

V. ruske opere: Čajkovskega »Jolanta«, komična opera »Čerevičik« in »Pikova dama«. Ker se zdi, da je naša opera ruski repertoar manj gojila, kakor bi po svoji visoki umetniški kakovosti bredovno zaslužila, je vodstvo nabavilo, osloma si osluralo notne materiale nekaterih oper Rimski-Korsakova. Uprava želi, da se od teh vzporedi zlasti »Čarska nevesta«, »Majka noč«, »Mozart in Salieri«, pozneje pa »Zlati petelinček« in »Snežulčica«. Na repertoarju bo še nadalje Čajkovskega opera »Onjegin«.

VI. francoske ponavljale se bodo opere »Mignone« (v novi zasedbi), »Carmen« in »Luluz«.

VII. Italijanske: priprave za vzporeditvijo velike Verdijske opere »Aida«, ki se na našem odru že dolgo ni pela, sredo in koncu. Od tistega skladatelja se po možnosti vzporedi »Traviata« in »Ples v maskah«. Študira se tudi Puccinijeva opera »Lescaut«. Na repertoarju bodo iz prejšnjih sezon »Sevillski brivci«, »Rigoletto«, »Madame Butterfly«, »Tosca« in »Gianni Schicchi«.

VIII.) nemške: na repertoarju ostanejo »Carostrelec«, »Nižava«, in za mladinske predstave »Janko in Metka«. Na novo se vzporedi: L. Blecha komična opera »Zupca v emar«, »Zapečatenica«, P. Schmidt »Notredamski svote« (libreto po romanu Viktorja Hugoja) Wagnerjev »Tannhäuser«, Mozartova »Figarova svatba« ter »Don Juan«. V načrtu sta tudi D. Alberta opera »Mrtve oči« in kot mladinska predstava Humperdickova »Kraljeva otroka«.

V. F. ELSKIJ.

Te dni nastopi na našem dramskem odru ruski igralec V. F. Elskij. Kakor vedno drugih emigrantov, je tudi njega revolucionarna burja po kritičnih dnevih in težkih udarcih zanesla v tujino, kjer mu je usoda pripravila marsikatero bridko uro. Z bžno ženo in sam od neprestanih naporov že zelo nadložen si mora iskati službo tam in tako, kjer in kakor naneslo slučaj. V zadnjem času se je mudil v Beogradu in drugih srbskih mestih, sedaj pa je prišel v Ljubljano z namenom, da vsaj začasno dobi angažma pri našem dramskem gledališču. Elskij je v ruskih gledaliških krogih znana osebnost. Po dovršenih igalskih študijah v imperatorskem gledališču, kjer je bil učenec znamenitega klasičnega Lenskoga se je posvetil klasičnu vlogam in kmalu je njegova imena slavila.

rom Rastje. Iz obširnega albuma, ki mu je ostal kot edini spomin na bogato prošlost, kajti vse drugo so mu med potjo pokradili je razvidno, da je bil Elskij v neštetihi klasičnih vlogah ljubljenc obširna in predmet splošne pohvale ruske kritike. Naj navedemo samo kratek izvleček iz enega najuglednejših petrogradskih listov, ki mu je posvetil ob priliki nastopa v vlogi Hamleta tole kritiko:

Včeraj, 18. oktobra 1909 leta sem videl na odru Vasiljevostravkega gledališča v Hamletu g. Elskega. Ta igralec, znan po doželi kot nadarjen ljubovnik in junak, je služil v skupni literaturno-umetniški krožka in je bil deležen velikega uspeha. V včerajšnji vlogi Hamleta se je izkazal kot zelo dober igralec in jaz z veseljem prijemam pero, da napišem nekaj besed o njem. Nikoli nisem soglašal z namero nekaterih igralcev, ki hočejo dati Hamletu vid popolnega nevzrastenka: vlogo lica, blodeč pogled, nervozna hoja in mračno gibanje. Hamlet ni patološki subjekt, nego velik, čudovit sanjavec, ves divna otožnost, ves samozamisljenost, ves samo stremjenje k visokemu idealu. Tako je bilikone razumel Hamleta tudi g. Elskij in že pri prvem razburjenju Hamleta, v čudovitem samogovoru o neistosti ženskega srca me je igralec osvojil z lakonomostjo in blagorodno neopretnostjo tona. Hladnokrvno izbornost se vrši tudi prizor z očetovim duhom. Od tega trenutka se dvigne v Hamletovi duši strašna burja. Iz krotkega kot ocvila sanjaveca postane strahen maščevalec. To gmo raznovrstnih duševnih priptil je bolj kakor posrečeno predstavil g. Elskij in v samogovoru: biti, ali nebiti, to je vprašanje, je igralec čudovit.

Sličnih zelo laskavih kritik je v albumu Elskega nešteto. Tudi pri nas nastopi ta igralec v Hamletu in upamo, da bo tudi na našem odru žel pohvalo, v kolikor ga seveda ne bo motilo neznanje slovensčine.

— »Hamlet« z gostom. V sredo, dne 19. t. m. gostuje v dramskem gledališču član peterburškega literarno umetniškega gledališča gospod Vladimir Elskij kot Hamlet. Na to gostovanje je danes opozarjamo.

— Manica Komarova: Narodne pravljice in legende. Ljubljana 1923. Tisk in založba Učiteljske Tiskarne. Str. 105, cena vezani knjigi 18 Din. — Najpristnejša duševna hrana za mladino so nedvomno narodne pripovedke in ravno te so večini naše mladine še vedno vse preveč nedostopne. Mlajša generacija starih jih pozablja, v primernih knjižnih izdajah jih imamo pa še vse pre malo, zato je bila gotovo srečna misel naše znane ljudske pisateljice, da jih je zbrala šopek (19 je vseh) in jih podala v prav posrečeni obliki čitanja željni mladini. Otroci jih bodo od srca veselili, zlasti ker je dalo založništvo zbirki tudi lepo zunanjo opremo, zato jo vsem najtopleje priporočamo.

— Fran Erjavec: Kitajske narodne pripovedke. V Ljubljani 1923. Izdala, napisala in založila Učiteljska tiskarna. Str. 151. Cena vezani knjigi 25 Din. Učiteljska tiskarna je začela zadnje čase posvečati vse večjo pažnjo narodnim pravljicam in pripovedkam različnih ljudstev, kar je pri pomikanju tovrstnega čtiva pri nas še posebno hvale vredno, saj so ravno pravljice in pripovedke nedvomno najlepše in najdivnejše čtivo za mlajši svet. Doslej je izdala že češke in srbske, sedaj so pa izlele tudi zgoraj navedene kitajske v spretnem Erjavčevem prevodu, ki jih bo čitala mladina z velikim užitkom, a tudi odraslo občinstvo bo seglo po njih gotovo z zanimanjem, saj mu bodo odkrivala doslej popolno tul miselni svet. Glede na to priporočamo to uspešno zbirko vsem prav toplo.

— Dr. Lavo Čermelj: Materija in energija v sodobni fiziki. »Pota in cilje 17. in 18. zvezek. Izdala Tiskovna zadruga v Ljubljani 1923. Strani 195. Cena 60 Din, po pošti 1.50 Din več. Takom zadnjih dvajset let moro znanstveniki prirodoslovce ogromen napredek v fiziki. S sijajno umsko in eksperimentalno tehniko je prodril v zgradbo molekula in atoma, ki jih danes že lahko šteje, meri, tehtja, jim določa hitrost itd. Atom, ki se je zdel nedeljiv, se je izkazal kot kompliciran sestav pradržnih teles, ki krožijo okoli centralnega jedra kot planeti okoli svojega solca. V mikronih je odkril zadnje sestavne dele materije, v kvantih najmanjše delovne enote, energije itd. Vso to velem pomembno pot fiziko-kemije, ki je v stanu popolnoma spremeniti naš dosegani svetonni nazor, piše Čermeljve knjiga poljudno in prikupno, tako da je dostopna vsem izobraženem, ki se zanimajo za napredek fizikalne vede ter iščejo enotne slike o svetu. Opremljena je z mnogimi risbami in preglednimi tabelami. Našemu izobraženstvu knjigo, ki se navede pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, prav toplo priporočamo.

Glasbeni vestnik.

— Pevski zbor zveze slov. učiteljskih društev nastopi v kratkem svojo turnejo po nekaterih italijanskih mestih. Najprej bo pel v Benetkah, Vidmu in v Bologni, pozneje v Firenci, Milanu in Rimu. V nedeljo se izvrši pevski prireditev Zveze v Trstu v gledališču Fenice. Nastopita tudi gospa Lovsetova in tenor z. Rijavec.

— Glasbena Matica v Ljubljani prosi vse one gojence, ki ne potrebujejo več posamičnih zvezkov Ševčikovih vlogovskih šol, da jih prodajo v Matični knjižarni. Ševčikova šola se potrebuje za pouk na glasbeni šoli.

— Instrumentalni pouk na konservatoriju Glasbene Matice v Ljubljani. Ravnateljstvo konservatorija vabi vse zainteresirane, ki se zanimajo za instrumente in bi se jih radi učili, da se vpišejo te dni na konservatorij, ker se instrumentalni pouk prične v ponedeljek, dne 17. tm. Poučevali se bodo sledeči instrumenti: čelo, kontrabas, flauta, klarinet, rog, trobenta in pozavna. Poučujejo sami praktični godbeniki, ki pa so vsi absolutni konservatoriji v Pragi. Ukovina znaša 90 Din mesečno in se vrši pouk 3X na teden na podlagi spoznavnega urnika. Interesent naj se javi, če jim greja o glasni Glasbena Matica.

Gospodskosti št. 8. Ravno-tam se sprejemajo tudi še gojenci za glasbeno šolo in za konservatorij, ki žele obiskovati bodisi solopetje, klavir, gosli ali druge glasbene teoretične predmete.

— Znam pevski kvartet g. dr. Kozma, Stegnar, Zavrian, Kragl (imenovan Kozlov kvartet) se je kakor nam poročajo, razdružil. Ustanovili se je »Slovenski kvartet«, kateremu se je pridružil Zavrian.

Sokolstvo.

60-LETNICA SOKOLSKEGA DRUŠTVA V LJUBLJANI.

Spored:

V soboto, dne 29. septembra:

Ob pol 20.: slavnostna telovadna akademija v opernem gledališču.

Ob 22. (po akademiji): Pozdr. večer v veliki dvorani Kazine.

V nedeljo, dne 30. septembra:

Ob pol 10.: slavnostni občni zbor v telovadnici v Nar. domu.

Ob pol 12.: sprevod po mestu.

Ob 15.: Ponovitev telovadne akademije v opernem gledališču.

Ob pol 20.: slavnostna predstava v opernem gledališču na čast gostom. Predstavo priredi uprava narodnega gledališča.

Po operni predstavi prijateljski sešnanek v restavraciji »Zvezda«.

POZIV ČLANSTVU

V dneh 29. in 30. t. m. proslavi Sokolsko društvo v Ljubljani svoj 60-letni jubilej. Med drugim je na sporedu tudi sprevod po mestu.

Dolžnost vsakega člana, ki ima krol, je, da nastopi v sprevodu. Kdor pa bi se iz kakršnegakoli tehtnega in upravičnega vzroka ne mogel udeležiti sprevoda v kroju, naj to ustno ali pisмено javi podpisaniemu odboru zanesljivo do 25. t. m.

ZDRAVO!

Odbor Sokolskega društva v Ljubljani.

— Sokol I. vabi svoje članstvo, da poravnala članarino za drugo polovico v društveni pisarni na Taboru. Uradne ure vsak dan popoldne od 16. — 19.

— Sokol I. Pevski odsek vabi vse brate pevce na sestanek, ki se vrši v soboto dne 15. sept. ob 8. uri zvečer v društvenih prostorih na Taboru. Razgovor o pevskega programa in določitev rednih pevskih vaj. — Zdravo!

— Sokol I. je založil v prid stavbenega sklada plačilne listke. Prosimo naklonjene restavracije, kavarnarje in gostilničarje, da si jih omislijo in razpečavajo Listki se dobe v društveni pisarni. Brate in sokolstvu naklonjeno občinstvo pa prosimo, da zahteva po vseh lokalih naše listke in jih sprejema kot prepotrebno narodno breme v rešitev in ohranjanje našega Tabora. Sila je velika, vsak dohodek je dobrodošel!

— Sokol Stepanja vasa priredi v nedeljo, dne 16. septembra 1923 javno telovadbo pri Ivanu Briceľnu v Štepanji vasi, združeno z vrtno veselico, srečolovom, šaljivo pošto in plesom. Veselica se vrši ob vsakem vremenu. Članstvo ljubljanskih in okoliških brateških društev, kakor tudi Sokolstvu naklonjeno občinstvo se vabi k obilni udeležbi, da društvu po možnosti pomore do zgradbe svojega doma. Zdravol Odbor.

— Jugoslov. sokolska župa v Chicagu je priredila 2. tm. svoj prvi zlet. S sodelovanjem sokolskih in pevskih društev se je vršila v češkoameriški dvorani akademija 2. tm., drugi dan pa je bil javni nastop vseh v župi združenih sokolskih društev v Zdenekovem parku jugozapadno od Chicaga. Prireditelj je uspešno dobro.

Julijska krajina.

— V Trstu je umrl dne 14. t. m. g. Vekoslav Lokar, veleposestnik v Ajdovščini. Pokopnika so prepeljali v Ajdovščino in ga položili v nedeljo na odtodnem pokopališču k večnemu počitku. Bil je dober narodnjak. Bodi mu lahko domača groba!

— 200.000 istrskih vernikov brez duhovnikov. Hrvatske šole se zapirajo. Danes je v Istri že 200.000 jugoslovenskih vernikov brez svojih duhovnikov. V tržaško-koperski škofiji je bilo 250 duhovnikov, sedaj jih je že 180. Od 50 duhovnikov, ki so optirali za italijansko državljanstvo, so dobili ugodno rešitev samo trije! Med italijansko in češko-slovensko vlado obstoji konvencija, da ne dobi v Istri nijeden češki župnik italijanskega državljanstva. Tako odide še mnogo duhovnikov. Hrvatske šole so zaprli v Lubenichah, Čepicu in Vrh pri Buzetu. Kar po vrsti jih zapirajo. Kmalu ne bo nobene. Za nameščanje v Istri se je oglasilo s prošnjami 5000 italijanskih učiteljev!

— Z Gorickoga. Pevsko in glasbeno društvo v Gorici otvori 1. oktobra svojo glasbeno šolo. Poučevali se bodo naslednji predmeti: klavir, gosli in splošna glasbena teorija. Mogoče se ustanovi tudi poseben šolski pevski zbor. Redne pevke vaje se prične te dni. Redni občni zbor društva bo 25. tm. v Trgovskem domu. — Trgatev na Vipavskem kaže letos precej dobro ali nad kmate je prišel velik strah, ker ima sedaj italijanska vojska svoje velike vaje po vsej dolini, in se je bati, da bi volaki pograbili grozode, ako jim oblast tega strogo ne zabrani. — Pri otvoritvi italijanskega tečaja za slovenske učitelje v Vidmu je hmel predsednik goriskega učiteljskega društva g. nadučitelj Alojz Urbančič govor, v katerem je naglašal, da hoče učiteljski stan izvrševati vedno svoje dolžnosti, avtorja, da dobi pomoč pri vladni sh.

lasti, pri pokrajini in pri meščanstvu. Učitelji se bodo trudili, da dvignejo in napravijo ljudsko šolo vedno bolj koristno, da razširijo narodno kulturo ter da se pobratijo na temelju pravosti. Ponovljeno svoje izjave o čustvu discipline in patriotizmu, ki preveva slovensko učitelstvo za prospanje pokrajine in za veličastvo domovine.

Družina in družba.

Spoznavanje človeške prirode nam daje ključ za razumevanje mnogih pojavov, ki na prvi pogled nimajo ničesar skupnega z biologijo. Razumevanje bistva socialnih pojavov predpostavlja tudi spoznavanje prirode človeške duše: instinkti, nagnjenja, sposobnost za kultiviranje socialnih vrtil, vse to so prirodni pojavi, ki jih je mogoče biološko proučiti. In ni pretirano, ako trdimo, da mora biti v današnjih časih dober sociolog do gotove meje tudi dober biolog. Ni zaman toliko temeljiti razprav o problemu: Biologija v sociologiji.

Dotakniti se hočemo enega onih vprašani, ki so biologiji in sociologiji skupna in ga pojasniti s stališča biologije: v mislih imamo izvor rodbine in družbe pri človeku. Odkar pomni človeštvo, pa tudi danes vidimo v vseh državah sveta, da ljudje žive v rodbinah in družbah. Ta pojav leži torej globoko v človeški duši ali, bolje rečeno, v človeški naravi imamo družinski in socialni instinkt. Kakšno je njuno razmerje do kulture človeštva? Oba instinkta sta starejša kakor kultura. Človeška kultura se pričenja v času, ko je človek začel rabiti orodje in je usvojil členorazdelno govorico. Toda, da se je mogla razviti govorica, so morali ljudje živeti skupno. Torej je skupno življenje starejše, kakor govorica, starejša, kakor kultura. V kakšnem razmerju se je vršil razvoj družine in družbe? Dali je družba rezultat družinske organizacije, ali nasprotno? Ali pa sta se družinski in družabni instinkti razvijala samostojno? Razne teorije odgovarjajo na to vprašanje različno. Pravi odgovor pa lahko najdemo v naravi sami.

So živa bitja, ki ne žive po družinskih načelih. Tako na pr. lastavke in žerjavi sestavljajo v času selitve družbe, pri katerih ne moremo govoriti o družinski skupnosti. Mnoge divje živali žive po dve v družini, ne da bi tvorile družbo. Kdor pa je večkrat potoval po Donavi, je lahko opazil ob bregu tisoče luknjic drugo pri drugu, v vsaki od katerih živi ena družina obvodnih lastavk; v tem slučaju se družine zbirajo v večje enice, v družbe. H kateri skupini organizacije spada po naravi človek?

Družinski instinkt je pri človeku zelo močan in zato je njegova razlaga z biologičnega stališča zelo prirosta. Pri živalih, kjer se mladiki rode popolnoma razviti, zadostuje samo kratka skrb matere, da spravi zarod na noge. Drugačno je vprašanje pri živih bitjih z zarodom, ki pride na svet nerazviti. Piščeta, ki se izvale, begajo za svojo materjo in pomoč petelina jim ni potrebna, zato pa oče v tem slučaju mirno prepeva na plotu. Drugače je, če pogledamo slavčaka. Dokler samica vali, samec prepeva pesmi nad gnezdom; kakor hitro pa se izvale majhni slavčki, slabotni in nerazviti, je konec očetove svobode in skupno z materjo mora tudi on siliti za hrano, da nasiti gole otročke. Redko pa najdemo v naravi tako slabotno bitje, kakor je novorojeno dete pri človeku. Dolga, nezbežna skrb za dete ustvarja tudi vezo med obema roditeljskima. Deca so členi družinske verige. Evo, zakaj lahko smatramo da je družina in skupno življenje med možem in ženo starejše kakor kultura. Dokaz za to imamo tudi v naravi. Iz starodavnih oblik človeka so se razvile z ene strani človeku podobne opice, z druge pa današnji človeške rase. Prvi, kakor drugi izvirajo od skupnega pradedu in so podedovali tudi njegove instinkte. O instinktih naših pradedov lahko z največjo pravico sodimo po instinktih današnjih človeku podobnih opic. Opice pa poznajo družinsko in družabno življenje. O skupnem življenju opic je gotovo vsakdo že čital in slišal dovolj. Nek ugleden prirodoslovec pa opisuje za mimiv slučaj, ki jasno govori o razmerju opice-samca do samice, 1898 leta je ustrelil žensko gorilo. Moška gorila, ki je bila vedno v bližini, je skočila k mrtvi družici, dvignila jo na rame in izginila z njo v skalo. Učenjak je izsledil samca samo po sledovih krvi ustreljene samice. Pri šimpanzih pa živi vsaka družina v gnezdu na posebnem drevesu.

Družinski instinkt je torej po naravi v duši normalnega človeka; kultura je samo ublažila izražanje tega instinkta bistveno pa mu ni dodala ničesar. Neodvisno od družinskega instinkta pa leži v človeku tudi družabni instinkt, ki je bil tudi podvržen vplivu kulture in se dobil od nje nove oblike. Toda resnično in zelo važno pa je tudi nasprotno. Kultura se je mogla razviti uprav zato, ker je v človeški duši socialen instinkt. Splošno pravilo v naravi, da je pri živih bitjih, ki žive v skupinah, inteligentnost višja, nego pri onih, ki žive ločeno. Crede živali v puščavah, kakor konji v skupinah živče opice, nadalje mravlje in bušete z njihovimi družinskimi organizacijami so znane kot najbolj inteligentna bitja. Družabno življenje torej zahteva že kot predpogoji višjo stopnjo inteligentnosti, pa tudi samo življenje se je tekom stoletij vedno bolj izpopolnjevalo. Pradedje človeka so bili družabna bitja s primeroma visokim intelektom; od teh so se razvila na eni strani bitja še s popolnejšim umom in to je človeštvo. Prvi ljudje so zavoljo socialnega instinkta ži-

veli skupno in tako je bila dana možnost, da se je začela kultura. Kultura ni delo posamičnikov, nego celih plemen, narodov in vseh človeštva.

Socialni instinkt je podlaga kulture in družabne organizacije pri človeku. Ta instinkt je ljudem prirojen in ne poznajo sa samo ljudje s podedovano patološkimi dušami, to so rojeni zločinci. Socialni instinkt sili človeka da dela to, kar bo do dobri njegovi bližini; on skrbi za njihovo odobrenje in pohvalo. Zločinec ne čuti potrebe družabne pohvale za svoja dejanja, kajti v njem socialni instinkt ni normalno razvit. Toda tudi pri normalnih ljudeh sli socialnega instinkta ni vedno enaka. Pri nekaterih rasah in narodih je močnejši, pri drugih slabši. Zato pa je pri narodih, ki imajo bolj razvit socialen instinkt, veliko lažje ustanoviti in ukrepi državno in družabno organizacijo, kakor pa pri onih, ki imajo manj razvit socialen čut. Slednji si morajo prizadevati, da potom vzgoje nadomestijo, kar jim je dala narava v nezadostni meri.

Pismo iz Celja.

Celje, 14. sept.

K petnajstletni septembarskih dogodkov v Celju.

Dovolite gospod urednik, da se v Vašem cen. listu malo spomnim na septembarske dogodke v Celju, katerih 15 letnico slavimo prihodnji četrtak dne 20. sept.

Klub naprednih slovenskih akademikov je za nedeljo dne 20. septembra 1908. pripravil veliko slavnost v celjskem Narodnem domu. Za takoj po pujskih dogodkih se je med celjskimi nemškutariji šušljalo, da pride v nedeljo na vrsto Celje. In res je vse radovedno pričakovalo nedelje 20. septembra. V soboto na predvečer je nemški časopis »Deutsche Wacht« pod redakcijo prošlih dveh celjskih bratcev znanega »Ravbar-Ballogha« ter Chrone pozival celjsko nemstvo na ulice v obrambo »der deutscher Stadt Cillie«. Na počila je nedelja. Celjsko mesto se je napolnilo s polico iz Celovca, Maribora, Ptujla in drugih nemškutarskih gnezd, katera je na poziv nemškega magistrata prihitala v Celje reševati v nevarnosti se nahajajoči značaj »nemškega« Celja. Obenem s policijo pa so prišle tudi razne nemškutarske barabe iz Ptujla, Maribora in drugod. Ptujčane je vodil znani sedaj še pokojni renegat ter urednik ptujskega »Staerches« Linhart. V takratnem hotelu »Deutsches Haus« sedaj »Union« so vrel kotli guljaža, tekeli je na stroške mestnih davkoplačevalcev »freipre«, tako, da so lastne barabe lahko dobro nasitile in napile korajže za popoldne. Izvajanja po mestu so se pričela že dopoldne.

Popoldne pa je druhal. napravila ob vsakem priduho kakega osebnega vlaka ozek špalir pred izhodom kolodvorja. Ko se prišli gostje iz kolodvorskega poslopja, se je začelo huronsko tuljenje »Heil«. Kdor je »Heil« odzdravil, je bil njih gore list. Kdor pa ne, so mu neusmiljeno padale po glavi gorjače nemške druhal. Gorje onemu, ki se je predrznil braniti. Bil je takoj vklečen in aretiran. policija je stala mirno ob strani ter smeje odobraval tolovajske napade. Če je kdo napadenih iskal zaščite pri stražniku, se je ta kratko odrezal: »Hauns hn ane zruke«. To se je dogajalo ves popoldan.

Najbolj junaški čin se je pričel proti večeru. Prišlo je namreč na vrsto glavna junaštvo, pobljanje šip in napisnih tabel. Druhal se je privlačila pred Narodni dom, zatulila »Wacht am Rhein«, nato pa je pričelo leteti kamenje v šipe Narodnega doma. Pokali so tudi strel v one šipe, katerih kamenje ni doseglo. Ko so bile šipe in napis Narodnega doma razbiti so napravili Nemci obhod po mestu ter razbili vse, kar je kolikaj dišalo po slovenski. Spozabili so se v par slučajih ter razbili šipe tudi svojim lastnim pristajem s slovenskimi imeni. Ker se je bilo bati v noči pred Narodnim domom še nadalje, izgrede, je prestop pred hišo in dohode k nji zastražili kordon vojaštva 87. pešpolka. Za tem kordonom pa je dalje tulila kulturna nemška druhal ter pretepala iz Narodnega doma se vračajoče Slovence.

Drugi dan so se tuji nemški kulturnoslovci že z jutranjimi vlaki vračali domov s ponosno zavestjo, da so zopet dovršili dober kos nemškega kulturnega dela ter rešili čast »nemškega« Celja. Mesto je bilo zopet mirno, samo razbite šipe po slovenskih hišah ter razbiti napis slovenskih trgovcev so kazali nemško kulturo.

H koncu še pripomnimo, da se danes v naši svobodni državi šopiri in masti z našim denarjem mnogo tistih trgovcev, ki so takrat podpirali od mestne občine inšciniranje poboje mirnih slovenskih meščanov, ter da lasti po naših ulicah še mnogo onih elementov, ki so se teh pobojev in izgrede tudi dejansko udeležili. Ker so ti ljudje sedaj postali že zopet občinstvi in prednji bi nam ne škodilo, če bi jih malo opomnili na one čase s tem, da bi raje nosili za denar ljudem, ker bi s tem oni postali zopet krotkejši in ponižnejši. Njih objektivost bi kmalu popustila, ako bi se mi malo bolj zavedali našega narodnega ponosa ter prišli do prepričanja, da bi dobro rada redili na lastnih prstih.

HARRY PIEL.

Jezdec brez glave

priide v

KINO TIVOLI!

V nedeljo olimpijski dan!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 15. septembra 1923.

Klerikalci v stiskah in skrbih.

Klerikalci so danes v veliki stiski. Ne vedo, kaj bi počeli: ali bi naj ostali še nadalje v objemu hrvatskih blokašev, ali bi se naj sporazumeli z radikali in vstopili v vlado. Kakor na eni strani dr. Korošcu laska ponudba hrvatskih blokašev, naj bi mesto odsotnega Radice prevzel vodstvo federalističnega bloka, tako ga na drugi strani miče vabilo, da bi prešel v vladni tabor in se vsedel v polnim vladnim loncem. Odlučitev je zelo težka. So namreč za klerikalce merodajni motivi, ki jim kažejo naravnost pot v vladno taborišče. Podržanje južne železnice je pravilo klerikalno gospodo v nemale nepravilice. Južna železnica je namreč dosedaj vse svoje potrebščine na tiskovinah, papirju itd. krila pri Katoliški sedaj Jugoslavski tiskarni. Vsako leto je dajala tej tiskarni milijonske dohodke, s katerimi so klerikalci z lahkoto pokrivali vse primanjlitve svojega časopisa. To se lahko v bodoče spremeni. Glavna beseda pri državni upravi Južne železnice imajo sedaj radikali in prav lahko se zgodi, da bo sedanja uprava Južne železnice odtegnila svoja naročila Katoliški tiskarni ter oddala svoje tiskovine kam drugam. S tem bi odpadli Katoliški tiskarni vsako leto težki milijoni.

Težko skrbijo in preglavice takisto povzroča klerikalcem redukcija uradnikov, med katerimi je tudi mnogo klerikalnih. Tem so svoječasno klerikalni veljaki preskrbeli pri raznih oblastih udobna mesta in topla gnezda. Sedaj je mnogo teh na cesti in klerikalni voditelji ne vedo, kam ž njimi, kako bi jih preskrbeli. Če bi imeli zanje druge službe, bi šlo vse gladko, toda službi primanjkuje in klerikalci se boje, da si ti uradniki poiščejo mesta, kjerkoli jih najdejo, v novih službah pa spremene tudi svoje politično prepričanje. Radikali imajo moč v rokah in razpolagajo tudi z službami. Lahko se torej zgodi, da bo marsikateri njihovi somišljenikov kar preko noči postal iz klerikalca vnet radikal. In to bi bilo za klerikalno stranjo hud udarec.

Tudi agrarna reformna linija povzroča velike skrbi. Boje se za škofjsko veleposelstvo. To bi radi rešili za vsako ceno. To pa ni tako lahko izvedljivo, ako so klerikalni poslanci v opoziciji in ne z vlado. Škof dr. Jeglič je v velikih gmotnih stiskah in le s težavo pokriva ogromne stroške, ki mu jih povzroča vzdrževanje semenišča in gimnazijskih zavodov v St. Vidu. Svoje dni je bila avstrijska vlada v tem pogledu zelo radodarna in je vselej drage volje škofu posegla pod pazduho, ako je bil v gmotni zadregi. Ti časi pa so minili in ni se naupati, da bi vlada podprla ta podjetja, zlasti ako ji delajo klerikalni poslanci nepravilice v parlamentu.

Tudi klerikalni denarni in gospodarski zavodi trpe tako, kakor vsi drugi, na pomanjkanju gotovine in bi zato nujno potrebovali pomoči od vlade vsaj v toliko, da bi na primeren način pritisnili na »Narodno banko«, da bi dovoljevala klerikalnim zavodom večje kreditne...

Take in podobne skrbi, ki tarejo sedaj klerikalce, so seveda veliko težje, kakor skrb za avtonomijo in federacijo. Zato se tudi klerikalni somišljeniki že čisto odkrito odpovedujejo stremljenju po teh fantomih, a posamni duhovniki na kmethit še docela javno oznanjajo načelo, da je treba dosedanj negativni in sterilni politiki napraviti konec in pričeti z novo, ki vodi naravnost v Beograd v ministrski kabinet.

Kakršno je torej danes razpoloženje v klerikalnih vrstah, zlasti v Ljubljani, lahko trdimo, da bo dr. Korošec že v najkrajšem času moral spremeniti svojo dosedanje politiko in naj se danes še tako v Zagrebu objema z Radicevimi pristaji in jim prisega večno zvestobo klerikalne stranke!

Zahvala Nj. Vel. kralja Aleksandra slovenskim obrtnikom. Na brzopletne čestitke, ki so bile poslane Nj. Vel. kralju s shoda obrtnikov dne 8. t. m., je prejel predsednik shoda g. Franchetti iz pisarne Nj. Vel. kralja to-le zahvalo: Gospodine! Njihova Veličanstva kralj in kraljica primili su sa zadovoljstvom tople čestitke slovenskog obrtništva, prilikom rođenja naslednika prestola, te su blagovolili narediti, da se obrtništvo izjavi Njihova prdačna zahvalnost.

Minister Marko Trifković v Mariboru. Na povratku iz zdravilišča Bad-Gastein se je ustavil dne 13. t. m. g. minister Trifković v Mariboru, da se informira o gospodarskih in političnih razmerah v Mariboru in okolici. Interesiral se je posebno za zadeve svojega resora, razven tega pa tudi za politične in nacionalne odnose. Dne 14. t. m. predpoldne je napravil v spremstvu namestnika velikega župana g. dr. Pfeifferja izlet v Ptuj ter si tam ogledal posebno tudi kulturnohistorične znamenitosti Ptujkega grada, Maribor kakor tudi okolice.

ca z Dravskim poljem sta napravila najnabljši utis. Pri slovesu je omenjal posebno tudi to, kako ga je zadržala slovenska Koroška.

Štiridesetletnica zadrzne zveze v Celju se vrši ob enem s 4. jugoslovenskim zadrznim kongresom v dnevih 4., 5., 6. in 7. oktobra 1923 v Celju. 4. okt. je posvečen sejam, 5. in 6. oktobra se vrši glavna skupščina in kongres Zadrznog Saveza v Beogradu, 7. oktobra pa proslava štiridesetletnice Zadrzne zveze v Celju. Slovenske zadrugarje obiščejo takrat nele voditelji zadrzne gibanja iz vseh pokrajin naše države, temveč tudi odlični gostje iz Anglije, Francije, Švice in Češkoslovaške. Bilo bi le umestno, da bi tudi zastopniki slovenskega zadrznštva posetili v čim največjem številu to prireditve. Udeležbo je treba radi prenočišč (z navedbo števila noči) javiti Zadrzni Zvezi v Celju do 30. sept.

Klerikalno-komunistična večina na magistratu v škriplah. Kakor nam poročajo iz zanesljivega vira, se nahaja klerikalno-komunistična večina na magistratu v silnih gmotnih stiskah. Doslej je klerikalno-komunistična gospoda dobivala denar pri tem in onem zavodu, zlasti pa pri takih, ki stoje pod njenim vplivom. Sedaj pa so jim tudi ti zavodi pokazali vrata, ker nimajo več denarja za nje. Kakor čujemo, jih je nedavno tega rešil iz zagate edino še čerkovni urad. Kaj bo pa v bodoče? Kaj bo koncem tega meseca, ko ne bo več rednih dnevnih dohodkov, ki so jih dajale v zadnjem času razne prireditve mestni občini, zlasti pa velesojem? Nam se močno zdi, da bo klerikalno-komunistična večina prav v kratkem morala napovedati svojo insolventco.

Popravek. V naši včerajšnji notici o darovih za dečji in materski dom kraljice Marije se mora glasil: Peter Škerbic kantiner v voljaški kralja Petra Osvoboditelja, 500 Din.

Zanimivo predavanje o avstrijskih ječah in taborih se vrši v torek, dne 19. t. m. ob 20. zv. v Mestnem domu. Predavanje bo pojasnjevalo okoli 200 skloptičnih slik, ki kažejo prizore iz časov avstrijske justice. Predavanje je sestavil prof. Havelka, ki je bil internir skupaj z našimi ljudmi v okolici Oberholabrunna, kjer je umrl naš Maselj-Podlimbarski. Razni posetniki so skrivaj fotografirali, kar bi bila Avstrija najrajše skrila pred celim svetom, kajti tako veliko število »velekdajalcev« je bilo za njo slabo znamenje. Prof. Havelka je zbral slike v skupno serijo, predaval je z velikim uspehom po Češkem in bo ponovil predavanje v Jugoslaviji. Prva je na vrsti Ljubljana. Slovensko tolmači sliko dr. Iv. Lah. Ker se vrši predavanje na predvečer septemskih dogodkov, ki so bili začetek nadaljnjega razvoja do svetovne vojne, bo predavanje gotovo dobro obiskano. Vrši se pod firmo »Češkoslov.-jugoslov. Lige« in »Češke obče«.

Brzopletni pozdravi CM skupščini. Rakek. Bog blagoslovi ukrepe in delo našega prvega zborovanja v jugoslovenskem Ptuj. General Maister. — Beograd. Večna pravda je kaznovala vandaske napadale izpred petnajstih let. Na svoji zemlji — svoj gospod zboruje danes v Ptuj naš rod, kateremu bodi družba tudi znanprej krepka pomagalka pri njegovem prvotnem razmahu. Ivan Hribar. — Vazradin. Zalibog zadržan — sem v duhu z Vami! Dr. V. Ravnhar. — Ljubljana. Pozdravljamo nacionalne borce iz leta 1908 in narodne obrambne delavce skupščine leta 1923. Sokol I. Tabor. — Celje. Pozdrave v znamenju velikega narodnoobrambnega dela. Klub napred. slov. akademikov. — Ljubljana. Svoje skrbne matere se danes hvaležno spominja trinajst gojencev Svetojakobske šole in klčke: Mati, Bog ti plači. — Ljubljana. Skupščino pozdravila in želi obilo uspeha. Centralno tajništvo napredne Omladine iz Slovenije. — Rakek. Zboru na ogroženem severu pošlila Orjuna s juga iskrene pozdrave. Orjuna, Rakek. — Maribor. Živela zmagaovalka Ravnateljstvo dekliške meščanske šole.

Iz gozdarske in rudarske službe. Za pisarniškega oficijala 10. čin. razreda prve plačilne stopnje pri rudarskem javurstvu v Ljubljani je imenovan g. Josip Jurčič, za administrativnega kontrolorja 9. čin. razr. pri okrajnem rudarskem uradu v Celju pa g. Ivan Čermiz.

Tata »Slovenec« kot geograf in zračni avtomobilist. Tata »Slovenec« se dela kaj rad za nezmotljivega, menda za to, ker živi stalno v najintimnejših odnosih z nezmotljivim papanom v Rimu. Te sveze so kajpak trajne, s čimer pa še ni rečeno, da bi jih večkrat višje moči vendar ne zrahljale, kakor se pač to prigodi tudi pri telefonu, kadar se pojavijo elementarne sile. Tudi danes ponoči so bile zveze med Rimom in rimsko ekspozituro v Ljubljani očividno prekinjene, ker bi se sicer tateku »Slovenec«, ki je, kakor znano, vzel nezmotljivost v zakup, ne pripetili nenkrat kar dve nesreči. V brzopletki iz Zagreba, ki ji je dal naslov »Kralj kupuje na Hrvatskem«, pripoveduje »Slovenec«, da namerava kralj Aleksander kupiti Mokrice, najlepši dvor v zagrebški okolici. Mokrice na Hrvatskem v zagrebški okolici? Kolikor

je nam znano, so Mokrice v občini Veliki Dolina ob Krki na Dolenjskem blizu Brezice. Svoje dni so bile Mokrice last baronov Gagern, kasneje so prešle v druge roke. Na zadnje sta bila v posesti lepe graščine gg. Economo in Starc iz Radeč. Kakor čujemo, je prvi prodal svoj delež kupcem iz Srbije. Mokrice stoje torej na slovenskih in ne na hrvatskih tleh! — V isti številki piše »Slovenec« tudi o italijanskih vojaških pripravah na naših mejah. Tatek opisuje te priprave v najprejstih barvah in ugotavlja končno: »Četo so se pričele utrjevati na postojankah nekaj kilometrov oddaljenih od naše meje. Po zraku švigajo avtomobile. Pa naj še kdo reče, da niso očane »Slovenec« odlični geograf, ko se znajo celo po znaku voziti z avtomobilom!

Posest planinskih koč je bil letos neprimerno večji, kakor prejšnja leta, dasi vreme za turistiko ni bilo baš ugodno, saj je deževalo ves junij in skoro polovico julija. Kredarico je letos posetilo okrog 2300 planincev, Aleksandrov dom okrog 2000 in koč na Triglavskih jezerih okrog 1500. Oblak turistov se je zlasti dvignil na Triglavskih jezerih, kjer je bilo svoje dni posetnikov samo 150 do 300.

Stavka v Trboveljskih rudnikih. — Beogradska »Politika« poroča: »V opozicijskih krogih vlada veliko nezadovoljstvo, ker vlada še ni našla sredstev, da bi rešila vprašanje trboveljske stavke. Zatrjuje se, da je bila v času, od kar traja stavka, produkcija premoga manjša za 40.000 vagonov, kar predstavlja škodo 113 milijonov dinarjev. Ako se uvažuje, da bi povzrajanje plač za 10.000 delavcev in to za vse leto znašalo samo 30 milijonov dinarjev, se vidi, kolika je dejanska škoda. V opozicijskih krogih energično zahtevajo, da se to vprašanje čim napreje reši. — Na drugi strani pa obljavlja Trboveljska premogokopna družba, da je obrat v Trbovljah še skoraj popolnoma vzpostavljen in da se je nadejati, da bo prihodnji ponedeljek prišlo na delo še skoraj vse delavstvo. Do sedaj dela v vseh rudnikih še 6.496 delavcev. Obrat v rudnikih bo še začasnoma omejen samo v Hrstniku in Zagorju, to pa zaradi tega, ker balo nedostaja razpoložljivih vagonov.

Poslovanje carinarnice. Uradne ure pri glavni carinarnici v Ljubljani so do nadaljnjega naredb: ob delavnikih od 8.—12. in od 14.—17. Ob nedeljah in praznikih urad za stranke ne posluha.

Stanovanjski urad v Ljubljani bo v ponedeljek in torek, t. i. 17. in 18. tm. za stranke zaprt, ker se bodo snajili uradni prostori in popravljale peči.

Celjske vesti. Poroka. Alojz Cesar, kateri se je v četrti zagovarjal radi uboja in o kateri obravnavi mi že poročali, je bil obsojen samo radi prekoračenja silobrana na 11 mesecev težke ječe. — V petek se je zagovarjal pred poroto 61 letni Karol Kovač, rudar iz Zgornje Rečice pri Laškem. Obtožen je, da je dne 18. junija t. l. zjutraj z mišnico zastupil svojo ženo Apolonijo Kovač s katero sta živela v prepiru na ta način, da ji je mišnice vrzel v čaj. Žena je 24 ur po zavžitnem čaju umrla. Obtoženec, ki je bil opetovano predkaznovan, je dejanje tajil. Porotnikom je bilo stavljenih dve vprašanji glede umora in zavratnega umora. Obe vprašanji so soglasno potrdili. Sodni dvor je na to 61 letnega Karla Kovača obsodil v smrt na vešalih. Obsojenec je obsodbo mirno sprejel. S to obravnavo je bilo jesensko porotno zasedanje v Celju končano. — Iz obč. sveta. Mestna občina daruje po sklepu občinskega sveta ob priliki prestonastolnikovega rojstva državni kraljevni zaščiti dece v Celju 5000 dinarjev. — Razpiše se služba pobratelja tržni pristobila na mestnem trgu. — Za mestno babico se nastavi Elizabeta Kerth. — Prireditve v splošno kulturne namene so proste veseličnega davka. Ali ima prireditve kulturni namen, določil občinski svet. — Popravi se za silo stari cvetličnjak, o novem se bo sklopilo o priliki proračunske debate. — Odločeno se prošnje za napeljavno vodo iz vodovoda, ker vode primanjkuje. — Sklepe se najemniška pogodba med drž. deško meščansko šolo in mestno občino za uporabo šolskih prostorov. — Sklene se na vsak način vzdržati gospodinjstvo šole. — Za najpotrebnejše otroke stavkujouh trboveljskih rudarjev se dovoli 5000 dinarjev. — Pogodba s tvrdko Westen radi dobave toka se je spremenila v toliko, da se napeljal del energije z visoko napetostjo iz cinkarne, obratun pa se vrši kljub temu le s tvrdko Westen. — Cvetlični dan priredi jutri v nedeljo Olesjevalno društvo. — Odborova seja »Ljudskega vseučilišča«, katera bi se imela vršiti danes v soboto, se vrši v ponedeljek 17. tm. ob 18. v risalnici deške meščanske šole. — Škof dr. Karlin se je v petek mudil v Celju. Odpeljal se je v Rogozsko Slapno k slati poroki pesnika Stritarja.

Mariborske vesti. Proces proti Orjuni preložen. Na 14. tm. pri okrajnem sodišču raspisana razprava proti Orjuni radi napada na Cirilovo tiskarno, je bila radi odsotnosti glavne priče Gruma preložena. Obtoženec je 16 obdolženec. Državni pravdnik je hotel, da bi se v odsotnosti glavne priče preložila njegova izpoved, čemur se je sogovornitvo odločno uprlo. Grum sam je bil pri napadu nedežen in je v preiskovalnem zapora izdal tudi druge svoje tovariše, naker je iz obdolženca nenkrat postal zanesljiva kardinalna priča. Njegove navode bo se baje križalo z izpovedbami nasprotnih prič os. z dejanskim položajem. Grum je bil poštni službenec in je igral v zadnjem času tudi sicer se baš kavalirsko vlogo. — Samomor 80 letnega starčka. V Mariboru se je v zadnjem času pojavila med starimi ljudmi nekaka epidemija samomorov. V ponedeljek se je kakor znano, obsel na rožnem gričku v parku vpojenjeni možak razslik Fran Prohaska. V petek

popoldne pa se je v svojem stanovanju v Slomškovi ulici še na postelji ležeč ustrelil 80 letni gostilničar Jožef Pregl. Reževe je že dolgo časa bolehal na revmi. Ko se je v petek popoldne čutil samega, si je na postelji ležeč iz 9 mm revolverja pognal dve krogli v desno senco. Rešilni oddelk, ki je takoj prihitel na lice mesta in ranne za silo obvezal, ga je prepeljal v bolnico. Toda že med potjo je radi težkih poškodb umrl. — Velika nevihta. V četrti popoldne se je tudi nad Mariborom in okolico nepričakovano pojavila huda nevihta ponekod tudi s točo. Nevihta je prišla iz Avstrije in od vzhodne strani. Imela je značaj bliznatega viharja. Predznaki za to nevihto so bili opaziti že na predvečer.

Samomor. V hotelu »Lloyd« na Sv. Petra cesti se je večeraj zvečer ustrelil 30-letni absolviran tehnik F. S. Bil je takoj mrtev. Svoje dejanje je izvršil radi neozdravljive živčne bolezni.

Nesreča s svetilnimi rakotami se je pripetila v Divači in sicer pri razkladanju raket z avtomobila. Dva vojaka dotičnega oddelka sta bila ožgana, eden smrtnonevarno.

O požaru na Starem trgu nam še pišejo: Okoli 6. zjutraj, dne 9. sept. 1923 me je obvestila policija, da gori na Starem trgu 19. Kot odgovoren dimnikar sem odšel s strokovnjakom takoj na lice mesta, kjer sva konstatirala, da je dimnik v takem stanju, kot pred ognjem in je torej sodba, da so se saje vzele, popolnoma neutemeljena in neresenična. Sem tudi nadzorniku poklicne požarne brambе dokazal, da je nemogoče, da bi ogenj nastal v dimniku. Želim in prosim merodajno oblast, da ukrene vse potrebno in in odredi pravilno komisijo, ki bo ugotovila vzrok požara. — Luka Šetina.

Ponesrečilo se je s kolesom pri vasi Komno blizu Kobariča g. Fran Sovdat, učitelj v Zalazu pri Tolminu. Nesreča se je zgodila na mostu v soboto ponoči. Nesrečni mladi mož, star komaj 25 let, je bil takoj mrtev.

Arrestacija kavališkega pustoloveca. Dne 12. t. m. je bil aretirani 26letni Oskar Vovk, ki je pohajal po Ljubljani, izredno moderno opravljen in je v družbi veselih, ne primanjka joih mu prijateljev, igral velikega »gentlemana«. Policija je postala nanj pozorna in ga je aretirala. Vovk je pri zaslišanju dolgo časa trdil, da se bavi s tiho tapetovim in si s tem pridruži mnogo denarja. Po skoraj dvadnevem neprestanem zaslišanju, pa je končno priznal, da je v lovil v noči od 7. na 8. t. m. v nekem, eno uro od Planine pri Rakeku oddaljenem kraju na italijanski strani v neko podrito hišo. V kuhinji imenjene hiše je našel obesoeno neko seleno ponošeno obleko, katero je odnesel in pobegnil v gozd. V suknjicu ukradene obleke pa je našel zvezek bankovcev v znesku 10.000 Din. Za tem je pobegnil v Jugoslavijo. Ker policija sumi, da Vovk ni priznal resnice, so prosijo dotični, katerim bi bilo kaj znano o njem, da to sporočijo na policijo (kriminalni oddelk L. soba 17).

Lep sin. Dne 13. t. m. je bil aretirani posestnikov sin Ivan Novak iz Ribnice, ki je 5. t. m. svojemu očetu odnesel 10.000 D gotovine, 464.000 avstr. K. nekaj zlatine in obleke v skupni vrednosti 150.000 K. Iz Ribnice jo je mahnil v Ljubljano, kjer ga je zlasti zanimal velesoj. Tu je delal »silajne kupčije«, kajti pri aretaciji so pri njem našli še 83 D. Na policiji je svečano zatrjeval, da mu je oče dal 2000 D. vendar je policija očetu telegrafirala. Sledil je rezek odgovor: »Zaprte ga, da bo črni! Zanimivo je med drugim, da si je Novak nabavil tudi samokres in je, kakor izjavlja sam, hotel izvršiti samomor. Bil je oddan sodišču.

Vlom pri Sv. Pavlu. Dne 11. t. m. je bilo v Sv. Pavlu vlomljeno in trgovino Josipa Bana. Vlomilci so odnesli 7800 Din gotovine ter nekaj čerjara, ševjota itd. v skupni vrednosti 17.675 D.

Tatvina bika. S paše na planini pri Belih vodah je bil 17. avgusta posestnik O. Warsbergu odpeljan 15 mesecev star bik, vreden 2500 Din.

Razbojniški napad na vlak.

Zrtev vlakovodja Slovenec Ambrožič — Sarajevo, 15. septembra. (Izvirno.) Snoch ob 18. je bil na progi Višegrad-Sarajevo v bližini vasi Mudžiki pri Rogatici izvršen velik razbojniški napad na osebni vlak. Razbojnik oborožen s puškami, preoblečeni v orožniške uniforme in eden na glavi italijansko vojaško čepico, osem po številu, so prgo v neki zaseki zamostili s tem, da so postavili velik zid iz kamena. Vlakovodja Ambrožič, videnč nevarnost in načrt razbojnikov je povečal brzino vlaku in s vsjo močjo vozil proti nasipu. V resnici je lokomotiva nasip prodrla ter nepoškodovana dalje vozila z vso brzino. Razbojnik, v jezi, da se jim je načrt ponesrečil, so začeli streljati na vlakovodjo ter so ga smrtnonevarno ranili. V smrtni borbi je Ambrožič še dajal kurjače navodila, kako naj vozi vlak. Tri kilometre daleč je vlak vozil z največjo brzino. Ko je vlak privozil na bližnjo postajo je vlakovodja tahtilni. Razbojnik si pohabl brez vsakega sleda.

Pri glavobolu, omotičnosti, tesnobi v prsih, točenju srca, kar povzroča telesno sprtje, grenčica »Fran-Josef« temojito očisti prebavilno pot in odstrani napenjanje.

Modestna čestitica za dame O. FETICH. — FRANKHEIM, Ljubljana, Kongresni trg 19. Negovanje las. Ondulacija. Barvanje z L'Oréal Henné. El. masaža lica. Manicura. Izvršuje vsa lasna dela. kupuje lapadie in odrezane lase po najvišji dnevalni cen. Parfumerija.

P. n. trgovce opozarjamo pri naročilih kremo na najbolj angeliško kremo »Dedy Pretty«. Glavno zastopstvo »Fortuna Bizjak & drug, Ljubljana, Krekov trg 7-8 poleg Mestnega doma. Cena konkratna.

Kavarna in restavracija na Streljicu pod Rožnikom ob večni poti vsako nedeljo vrtni koncert. Začetek ob 3 uri popoldne. Vstopnina prosta.

Preselila se je znana »Svedračeva gostilna« v Kosezah v novozgrajeno poslopje v Zgornji Šiški št. 125 na Celovski cesti, to je na glavni cesti iz Ljubljane proti St. Vidu, ne daleč od sedanje »Svedračeve gostilne«.

La. Banaško moko in zmagovito podo po zmagah cenah zamorcev dobiti edino le pri tvrdki »Fortuna« Bizjak & drug Ljubljana, Krekov trg 7-8 poleg Mestnega doma.

Električna masaža lica in manicura za gospode in dame. vsa lasna dela so strokovno izvršujejo, poseben oddelk za striženje otrok, separiran uhod za dame skozi vežo. Zaloga parfumerije, moderna hlijbenična brivnica Aleksander Glud, Ljubljana, Kongresni trg 6.

Tečaj za strolepisje in stenografijo. Na zasebnem učilišču Legat v Mariboru se začne novi tečaj za strolepisje in stenografijo dne 1. oktobra in trajajo 4 mesece. Vpisovanja in pojasnila v trgovini s pisalnimi stroji Legat, Maribor, Slovenska ulica 7, telefon 100.

Za patentirani ogrevalni aparat »Toplodare«, ki je velike važnosti za vsako družino, je prevzela glavno zastopstvo tvrdka »Jugometalija« v poljedvorski ulici št. 18. Z ozirom na bližajočo se zimo in številna naročila priporočamo vsakomur, da si pravočasno nabavi. Več glj današnj inserat.

OPOZORILO! Opozorjam vse cenj. ljubitelje mojih izdelkov (keksov), da naj pri nakupu njih pazijo na ime moje tvrdke radi tega, ker mi v tukajšnji pekarni Rozman blago ponarejajo sicer ne v kvaliteti pač pa v obliki, zavojnici, etiketiranju in imenih, kar je dovelo do opetovanih pritožb nakupovalcev, ki bi bili po vnanji obliki zapečljani do nakupa tujega mesta moglega blaga. Prva gorenjska tvornica čajnega pečiva (keksa) A. Vidlič, Jesenice, Gorenjska, Slovenija.

Poskusite specialna vina v steklenicah tvrdke Gijuro VALJAK, Grajska klet v Mariboru. Dobilo se po vseh hotelih, kavarnah in restavracijah širom naše domovine.

Borzna poročila.

ZAGREBSKA BORZA. Dne 15. septembra. Prosti promet. Danes borza ni poslovala. V današnjem prostem prometu so se trgovale devize na bazi 6.—. V izplačilu Curih Praga, in London, je bilo razmeroma dovolj blaga, vsled česar je bila v teh devizah tendenca že od začetka slaba. Cvrsta pa je bila Italija radi njenega nadaljnjega porasta na curiški borzi na 25.05, toda v opoldanskih urah je bilo tudi že v Italiji blago po 413.—. Tudi za izplačilo Pariz je bil od začetka denar 5.40, vendar se je kasneje istotako dobilo blago po tej cen. Dinar je na newyorkški borzi zaključil z 108.50. Zaradi nadaljnjega pomanjkanja gotovine in tu, da prihodnji teden izgleda, da bi tečaj tujih deviz znatno porastil.

V prostem prometu notirajo: Devize: Curih 16.65, Pariz 5.40, London 424.50, Berlin 0.00015, Dunaj 0.1315—0.1320, Praga 2.81, Trst 413, Newyork 93.25, Budimpešta 0.525.

INOZEMSKA BORZA. — Curih, 15. sept. (Izv.) Današnja predborza: Beograd 6.10, Berlin 0.00005, Amsterdam 221.25, Newyork 563.25, London 25.27, Pariz 32.85, Milan 25.05, Praga 16.925, Budimpešta 0.03, Bukarešta 2.62, Solija 5.38, Varšava 0.0021, Dunaj 0.007925, avstr. žig. krona 0.00795.

Trst, 15. septembra. Beograd 24.80 do 24.48, Berlin 0.00020—0.00035, Dunaj 0.0320—0.0325, Praga 68.—68.5, Pariz 131 do 131.50, London 102.60—102.75, Newyork 22.55—22.65, Curih 399—403.

VREMENSKO POROČILO. — Dunaj, 14. septembra. (uradno vremensko poročilo) Med splošno lepim in toplim vremenom so tudi večeraj ponekod nastale nevihte. V Gradcu so značale padavine 21 mm. Opoldanska temperatura je daleč preokročila 25 stopinj. Depresija leži danes nad Škotsko in se je še bolj poglabila. Zapadnja in srednja Evropa stoj pod vplivom južnih vetrov in ima jasno vreme. Prihodnje dni bo lepo yreme nesigurno.

Društvene vesti.

Občinstvu in trgovcem naznanjamo, da so uradne ure Gremilja trgovcev v Ljubljani od 17. tm. nadalje od 8. do 12. dop. in od 2. do 5. popoldne. Gremilj trgovcev, Fr. Štupica predsednik.

V Šmartnem pri Ljubi bo v nedeljo 16. t. m. velika javna tombola z nabavo zvonov, Vabimo vse zpance v prijazni Šmartno.

Abiturientom! J. n. akad. društvo »Jedran« opozarja tovariše abituriente, ki se nameravajo upisati na univerzo, da dajo tajništvo vsem tovaršem naprednega mišljenja informacije o študiju na tu in inozemskih univerzah, o posameznih fakultetah, o življenjskih razmerah in o vsem, kar sanima in kar je potreba vedeti novincu ob vstopu na univerzo in pri izbiri študija. Tajništvo se nahaja v lastnem društvenem domu Tomanova ul. 3 v Ljubljani. Tajnik posluša vsak dan od 11. do 12. ure dop. Informacije se izdajajo natmeno ali pismeno.

Harry Piel
Jezdec brez glave
pride v
KINO TIVOLI

koji se upotrebljava kao 1—2%
početna rastopina. Lysoform se
najpogotnije, već od decenija pri
znato i znanstveno ispitano desin
fekcijsko sredstvo. — Dobiva se
u svakoj apoteci i drogeriji u or
ginalnoj opremi. Proviđen si
upotom o uporabi.
Generalno zastupstvo i depot za
cijelu Jugoslaviju:
Jugpharmalcoj d. d.
Zagreb, Ruzić 19.

Za odgovore uprave
naj se priloži
1 dinar.

MALI OGLASI

Cena oglasa do 20
besed Din 5-; vsaka
nadoljna beseda 50
para, z davčino vred

Prodaj

Moška obleka
(modra) se ceno proda.
— Sv. Petra cesta št. 16.
9823

Motorno kolo
s priklopnim vozom pro-
da po ugodni ceni trdka
Kenda, Ljubljana.

Šatulja
jedilnega orodja iz prst-
nega srebra, za šest oseb,
skoraj nova, ceno napro-
da. Naslov pove uprava
»Slov. Narod«. 9846

Proda se volna
za žimnice itd. — Vpra-
ša se: F. P., Ljubljana,
Zrinjskega, (Elizabetna)
št. 3, I. nadstropje, dvor-
išče. 9840

Proda se hiša
s lepim sadnim vrtom in
veliko delavnico, priprav-
no za večje obrtnike.
— Naslov pove uprava
»Slov. Narod«. 9838

Amerikanske
akordne citre
naprodaj. — Ogledajo se
lahko v Mestni pilarni,
dvorišče. 9834

Pes volčje pasme,
dve in pol leti star, se
ceno proda. — Vprašati:
A. Lampret, Krakov trg
št. 10. 9875

Volnena obleka,
drap, nova in moderna,
115 cm dolga, naprodaj
za 1000 Din. — Aleksan-
drova cesta 3/II, desno.
9801

Kompletna oprava
za špecerisko trgovino,
skupen ali posamezen,
ceno naprodaj. — Naslov
pove uprava »Slov. Na-
rod«. 9752

Puch-motor,
2½ HP in pomožni mo-
torji različnih znamk, po
nizki ceni naprodaj. —
»Tribuna« F. B. L., Ljub-
ljana, Karlovska cesta 4.
9880

Parcela
v neposredni bližini dr-
žavnega kolodvora v Ši-
ški in Dunajske ceste, v
izmeri od 12.094 m², na
prodaj. — Naslov pove
uprava »Slov. Narod«. 9689

Leseno skladišče,
krito z »Eternitom«, 12 m
dolgo, 6 m široko, prvo-
vrstno tesarsko delo, je
ceno naprodaj. — Poizve
se: Stari trg 32, v trgo-
vini. 9707

Nova vila
s sredini Ljubljane, s
vsem komfortom in ta-
koj prostim stanovanjem
se ugodno proda. — Na-
slov pove uprava »Slov.
Narod«. 9611

Spalna oprava,
nova, moderno izdelana,
iz trdega lesa, ugodno na
prodaj. — Na ogled pri
mizarju J. Velkavrh,
Krakovska ulica 7, Ljub-
ljana. 9829

Velika hiša
ob glavni cesti na perife-
riji Ljubljane, s gospo-
darskim poslopjem in le-
pim vrtom ter s takoj
prostim stanovanjem za
kupca zelo ugodno pro-
da. — Naslov pove uprava
»Slov. Narod«. 9607

Lepa spalnica
(nova) za eno osebo, iz
jesenovega lesa (masiva-
na), z dvema lažnicama,
se radi pomanjkanja
prostora zelo ugodno
proda. — Interesanti naj
pošljejo ponudbe na upr-
»Slov. Narod« pod »Lo-
pa spalnica/9789«.

Naprodaj:

2 stroja (šviljarski Sin-
ger, drugi za tapetnike
in sedlarje), ter krampelj-
stroj v popolnoma do-
brem stanju. — Celovška
cesta 26, Sp. Šiška. 9828

Stanovanjska hiša
blizu Ljubljane, zelo pri-
pravna za pleskarja ali
peka (ker ni v bližini no-
benega), naprodaj. — Po-
nudbe pod »Pleskar/pek
9788« na upravo »Slov.
Narod«. 9828

Stavbinski mojstri
in pekarji pozor!
80 komadov lončenih pe-
či razne velikosti, še do-
bri ohranjene, se po
ugodni ceni oddajo. Več
se izve pri vratarju ho-
tela »Slona«. 9819

Prodaj
ca. 1200 kg na 27 mm re-
zanega črešnjega in
hruškovnega lesa. — Ogle-
da se na žagi »Lesne tr-
govske d. z o. z. Dragas«
v Ljubljani, Jeranova uli-
ca št. 15. 9872

Amerikanci pozor!
Radi preseljuje se proda
hiša v sredini Ljubljane
za 2500 dolarjev. Stano-
vanje in lepa suha klet
tako na razpolago. —
Pismene ponudbe pod
»Prodaj hišo/9812« na
upravo »Slov. Narod«.

Krojač
Konfekcionarij
Prodaj stola za obe-
nje oblek, oprisa in cele
pupe, otroške in moške.
In druge v to stroko spa-
dajoče predmete za iz-
ložbo, prodajalne in de-
lavnice. — Naslov pove
uprava »Slov. Narod«. 9862

Proda se hiša
v mestu Slovenije, go-
stinskih koncesij, go-
spodarskim poslopjem,
hlevom, ledenico, velikim
dvorščem z lastnim do-
vozom in vrtom. Pripravi-
no za vsako obrt, trgo-
vino ali industrijo, ležče
na prometni točki glavn-
ne trga. Cena 625.000
dinarjev. — Ponudbe na
upravo »Slov. Narod«
pod »Prometna točka/9854«.

Kupim
Foto-aparate
in k tem spadajoče pre-
dmete kupim. — A. Ras-
berger, Sodna ul. 5. 9635

Pianino
se vnaša v najem; event.
se tudi kupi. — Ponudbe
pod Glasba/9832 na upr-
»Slov. Narod«. 9828

Prazne vreče
kupi vedno in plačuje
najvišje cene trgovska
trdka J. Kušan, Kranj.
9710

Damsko kolo
iz druge roke, tudi sta-
rejše brez pnevmatike,
kupim. — Ponudbe pod
»Damsko kolo/9851« na
upravo »Slov. Narod«.

Stanovanja
Soba in hrana
se odda dvema gospodič-
nima. — Vidovdanska
cesta št. 1, I. nadst. 9860

Meblovana soba
se odda dvema gospodo-
ma. — Tomačevo št. 34
pri Ljubljani. 9813

Soba
za pisarno v sredini me-
sta se odda proti nagradi.
— Ponudbe pod »Pose-
ben vhod/9830« na upr-
»Slov. Narod«.

Na stanovanje

se sprejmete dve gospo-
dični. — Naslov pove
uprava »Slov. Narod«. 9790

Prazna soba
v pritličju ali na dvor-
išču se išče. Plačam do-
bro. — Naslov pove
uprava »Slov. Narod«. 9734

Dijakinja
se sprejme na hrano in
stanovanje pri boljši ro-
dini. Naslov pove uprava
»Slov. Narod«. 9848

Na stanovanje
in hrano
sprejem gospodično. —
Naslov pove uprava »Slov.
Narod«. 9850

Iščem stanovanje
(soba in kuhinjo). Pla-
čam za par let naprej. —
Naslov pove uprava »Slov.
Narod«. 9669

Meblovano sobo
s popolnoma separatnim
vhodom išče inženjer. —
Ponudbe pod »Dobro pla-
čilo/9839« na upravo »Slov.
Narod«. 9848

Meblovano sobico
pri boljši rodini išče
bančna uradnica. — Do-
pisi pod »Bančna urad-
nica/974« na upravo »Slov.
Narod«. 9777

Meblovano sobo
(sedno) išče gospod (sa-
mec); event. tudi same-
nja svojo sedanjo. — Po-
nudbe pod »Snažnost/9852«
na upravo »Slov. Narod«.

Iščem sobo
(prazno ali meblvano).
Dajem pouk v francošči-
ni, laščini, nemščini in
klavirju. — Naslov pove
uprava »Slov. Narod«. 9849

Meblovano sobico
(malo), najraje v partu-
ju ali dvorišču, išče
tako služkinja. — Po-
nudbe z navedbo cene
pod »Skromno/9825« na
upravo »Slov. Narod«.

Iščem prazno sobo
v kateri bi lahko izvrše-
vala šiviljsko obrt. Naj-
raje v sredini mesta. —
Pismene ponudbe pod
»Šivilja/9775« na upravo
»Slov. Narod«.

Stanovanje
v Ljubljani ali okolici,
stari ali novi hiši, se išče.
Plača se več let naprej.
Ponudbe pod »Stanova-
nje/9824« na upravo »Slov.
Narod«. 9848

Prazne sobe
s posebnimi vhodi in
električno lučjo oddam
v novi vili v Ljubljani.
— Souporaba kuhinje iz-
ključena. — Ponudbe pod
»Snažnost/9831« na upr-
»Slov. Narod«. 9848

Meblovano sobo
s posebnim vhodom, naj-
raje v bližini glavne po-
šte, išče s 1. oktobrom
mlad zakoniti par. —
Ponudbe pod »Mladost
9800« na upravo »Slov.
Narod«. 9848

Dve prazni sobi
in prostor v suhi kleti se
oddaje v najem samcu
ali boljši družini brez
otrok. Prostor v kleti bi
se lahko adaptiral za ku-
hinjo. Hiša je nova; elek-
trika in vodovod. — Na-
slov pove uprava »Slov.
Narod«. 9732

Stanovanje,
obstoječe iz sobe in ku-
hinje, z električno raz-
svetljavo ter vsemi pri-
tiklinami in Spodnji Šiški
zamenjam za enako ali
malo večje. — Ponudbe
pod »Lepo stanovanje
9720« na upravo »Slov.
Narod«. 9848

Stanovanje,
obstoječe iz sobe in ku-
hinje, z električno raz-
svetljavo ter vsemi pri-
tiklinami in Spodnji Šiški
zamenjam za enako ali
malo večje. — Ponudbe
pod »Lepo stanovanje
9720« na upravo »Slov.
Narod«. 9848

Stanovanje,
obstoječe iz sobe in ku-
hinje, z električno raz-
svetljavo ter vsemi pri-
tiklinami in Spodnji Šiški
zamenjam za enako ali
malo večje. — Ponudbe
pod »Lepo stanovanje
9720« na upravo »Slov.
Narod«. 9848

Stanovanje,
obstoječe iz sobe in ku-
hinje, z električno raz-
svetljavo ter vsemi pri-
tiklinami in Spodnji Šiški
zamenjam za enako ali
malo večje. — Ponudbe
pod »Lepo stanovanje
9720« na upravo »Slov.
Narod«. 9848

Stanovanje,
obstoječe iz sobe in ku-
hinje, z električno raz-
svetljavo ter vsemi pri-
tiklinami in Spodnji Šiški
zamenjam za enako ali
malo večje. — Ponudbe
pod »Lepo stanovanje
9720« na upravo »Slov.
Narod«. 9848

Stanovanje,
obstoječe iz sobe in ku-
hinje, z električno raz-
svetljavo ter vsemi pri-
tiklinami in Spodnji Šiški
zamenjam za enako ali
malo večje. — Ponudbe
pod »Lepo stanovanje
9720« na upravo »Slov.
Narod«. 9848

Stanovanje,
obstoječe iz sobe in ku-
hinje, z električno raz-
svetljavo ter vsemi pri-
tiklinami in Spodnji Šiški
zamenjam za enako ali
malo večje. — Ponudbe
pod »Lepo stanovanje
9720« na upravo »Slov.
Narod«. 9848

Stanovanje,
obstoječe iz sobe in ku-
hinje, z električno raz-
svetljavo ter vsemi pri-
tiklinami in Spodnji Šiški
zamenjam za enako ali
malo večje. — Ponudbe
pod »Lepo stanovanje
9720« na upravo »Slov.
Narod«. 9848

Stanovanje,
obstoječe iz sobe in ku-
hinje, z električno raz-
svetljavo ter vsemi pri-
tiklinami in Spodnji Šiški
zamenjam za enako ali
malo večje. — Ponudbe
pod »Lepo stanovanje
9720« na upravo »Slov.
Narod«. 9848

Stanovanje,
obstoječe iz sobe in ku-
hinje, z električno raz-
svetljavo ter vsemi pri-
tiklinami in Spodnji Šiški
zamenjam za enako ali
malo večje. — Ponudbe
pod »Lepo stanovanje
9720« na upravo »Slov.
Narod«. 9848

Stanovanje,

obstoječe iz dveh sob,
kuhinje ter vseh pritlikin
v sredini mesta, zame-
njam s večjim do 3 sob
istotako v sredini mesta.
— Ponudbe pod »Stano-
vanje v sredini mesta
9791« na upravo »Slov.
Narod«. 9848

Iščem prazno sobo
Zaželjena prostorna so-
ba, dve ali več, po mož-
nosti s pravico do jutran-
je in večerne souporabe
kuhinje. Najemino kot
za meblvano sobo. —
Ponudbe ali naslov na
upravo »Slov. Narod«
pod »Podnajemnik/9799«.

Dve sobi
(meblvane) v novi hiši
v mestu, visoko pritličje,
oddam v najem samo
gospodu (samcu). — Po-
godič plačujem najemnine
za dve leti naprej. — Po-
nudbe pod »Udobno sta-
novanje/9745« na upravo
»Slov. Narod«. 9848

Službe
Kuharica
se sprejme takoj v večji
hotel. — Naslov pove
uprava »Slov. Narod«. 9777

Izvežbana pletilka
na stroj se išče. — Na-
slov pove uprava »Slov.
Narod«. 9842

Ključavničarski
vajenec
se sprejme. — Slanovic,
ključavničar, Šelenburg-
ova ulica 6. 9731

Kleparski vajenec
se sprejme proti plačilu.
Remžar & Smerkol,
Florjanska ulica 13. 9855

Natakarica
želi premeniti službo; ra-
zume dobro v kavarni in
gostilni. — Dopisi na A.
B. C. kavarna »Narodni
dom«, Ljubljana. 9856

Dobro izurjena
pletilka na stroj
za jopce se sprejme. —
Mahkota, Spodnja Šiška
št. 79. 9811

Učiteljica
išče mesta vzgojiteljice.
Poučevala bi tudi klavir.
— Ponudbe pod »Muzi-
kalična/9873« na upravo
»Slov. Narod«. 9866

Zlatarski
pomočnik,
le prvovrstna moč, se
proti dobri plači takoj
sprejme. — Luč. Černa,
zlatarjuvelir, Ljubljana,
Wolfova ulica 3. 9727

Polirja,
spretnega in veržiranega
v vseh visokih stavbah,
išče nujno stavbno pod-
jetje ing. dr. Miroslav
Kasala. — Zelasiti se je
v pisarni na Mirju št. 11.
9779

Gospodična
z enoletno prakso, večja
stenoografija in stroje-
pis, išče službo. Nastop s
1. oktobrom ali pozneje.
— Ponudbe pod »Enolet-
na praksa/9822« na upr-
»Slov. Narod«. 9848

Sprejme se:
treznega, poštenega delo-
vodjo, nekaj dobrih me-
hanikov za dvokolesa in
šivalne stroje ter nekaj
stavnih ključavničarjev.
— »Tribuna«, Karlovska
cesta št. 4. 9881

Uradnica
z dveletno prakso išče
mesta. Najraje v uredni-
štvu ali upravnistvu ka-
kega lista. — Ponudbe na
upravo »Slov. Narod«
pod »Dveletna praksa/9847«.

Učiteljica
išče mesta vzgojiteljice.
Poučevala bi tudi klavir.
— Ponudbe pod »Muzi-
kalična/9873« na upravo
»Slov. Narod«. 9866

Zlatarski
pomočnik,
le prvovrstna moč, se
proti dobri plači takoj
sprejme. — Luč. Černa,
zlatarjuvelir, Ljubljana,
Wolfova ulica 3. 9727

Gospodična
z enoletno prakso, večja
stenoografija in stroje-
pis, išče službo. Nastop s
1. oktobrom ali pozneje.
— Ponudbe pod »Enolet-
na praksa/9822« na upr-
»Slov. Narod«. 9848

Sprejme se:
treznega, poštenega delo-
vodjo, nekaj dobrih me-
hanikov za dvokolesa in
šivalne stroje ter nekaj
stavnih ključavničarjev.
— »Tribuna«, Karlovska
cesta št. 4. 9881

Uradnica
z dveletno prakso išče
mesta. Najraje v uredni-
štvu ali upravnistvu ka-
kega lista. — Ponudbe na
upravo »Slov. Narod«
pod »Dveletna praksa/9847«.

Učiteljica
išče mesta vzgojiteljice.
Poučevala bi tudi klavir.
— Ponudbe pod »Muzi-
kalična/9873« na upravo
»Slov. Narod«. 9866

Zlatarski
pomočnik,
le prvovrstna moč, se
proti dobri plači takoj
sprejme. — Luč. Černa,
zlatarjuvelir, Ljubljana,
Wolfova ulica 3. 9727

Gospodična
z enoletno prakso, večja
stenoografija in stroje-
pis, išče službo. Nastop s
1. oktobrom ali pozneje.
— Ponudbe pod »Enolet-
na praksa/9822« na upr-
»Slov. Narod«. 9848

Sprejme se:
treznega, poštenega delo-
vodjo, nekaj dobrih me-
hanikov za dvokolesa in
šivalne stroje ter nekaj
stavnih ključavničarjev.
— »Tribuna«, Karlovska
cesta št. 4. 9881

Uradnica
z dveletno prakso išče
mesta. Najraje v uredni-
štvu ali upravnistvu ka-
kega lista. — Ponudbe na
upravo »Slov. Narod«
pod »Dveletna praksa/9847«.

Učiteljica
išče mesta vzgojiteljice.
Poučevala bi tudi klavir.
— Ponudbe pod »Muzi-
kalična/9873« na upravo
»Slov. Narod«. 9866

Zlatarski
pomočnik,
le prvovrstna moč, se
proti dobri plači takoj
sprejme. — Luč. Černa,
zlatarjuvelir, Ljubljana,
Wolfova ulica 3. 9727

Gospodična
z enoletno prakso, večja
stenoografija in stroje-
pis, išče službo. Nastop s
1. oktobrom ali pozneje.
— Ponudbe pod »Enolet-
na praksa/9822« na upr-
»Slov. Narod«. 9848

Sprejme se:
treznega, poštenega delo-
vodjo, nekaj dobrih me-
hanikov za dvokolesa in
šivalne stroje ter nekaj
stavnih ključavničarjev.
— »Tribuna«, Karlovska
cesta št. 4. 9881

Pekovski vajenec

in vajenka za mešano tr-
govino, stara ne pod 14
let, se sprejmeta samo z
deleža. — Poizve se pri
Ivan Vrtičniku, Ljubljana,
na Tržaška cesta št. 19.

Gospodična,
izučena vrtinica, želi
službo k otrokom. Po-
učuje slovensko, nem-
ščino in klavir. Reflektira
na pošteno hišo. — Po-
nudbe pod »Vrtinica
9843« na upr. »Slov. Na-
rod«. 9843

Šivilja,
samostojna in izurjena,
želi premeniti kraj. Gre
tudi v trg ali kako večjo
vas. Nasedla bi se stalno.
— Ponudbe pod »Stalno
9817« na upravo »Slov.
Narod«. 9843

Prodajalka,
obsejnim vodkinja, kate-
ga je že z uspehom delovala
v konfekcijski trgovini.
se takoj sprejme z dobro
plačo v veletrgovino R.
Stermeck, Celje. 9833

Kot učenec
želi vstopiti v večjo trgo-
vino močan deček, kateri
je dovršil dvorazredno
meščansko šolo s prav
dobrim uspehom. — Na-
slov: Ivan Verstovšek,
Pilsenbreg 30, pošta Glo-
boko pri Brezicah. 9794

Korespondentinja,
večja slovenskega, nem-
škega in italijanskega je-
zika, perfektna steno-
grafična prakso, se spre-
jme. Le prvovrstne moči
naj pošljejo svoje po-
finja in stroje-
pis, nudi na: E. Vajda, Ca-
kovec. 9815

G. Flux, Gospo-
ška ul. 41, levo.
Posredovalnica boljših
služb. Priporočila in po-
sreduje vsake vrste služ-
be, privatne, za restavrac-
ije in hotele, prodajalne
itd. za tu in izven. — Za
zunanja naročila prošim
priložiti znamko. 9827

Deklico,
redoljubno, pošteno in
solidno, ki zna kuhati in
lepo pospravljati sobe ter
opravljati vsa domača
dela, sprejme takoj maj-
hna družina, mati in sin.
Dobra plača po pogodbi;
dobra hrana. — Ponudbe
na: Josip Ball, Karlovac.
9866

Trg. pomočnik
železne stroke, večš slo-
venskega in nemškega je-
zika, mlajša moč, z do-
brim priporočilom, dobi
tako ali s 1. oktobrom
stalno dobro službo v
večji trgovini z železom
v Mariboru. — Ponudbe
pod »Dobro prodajalec
9814« na upravo »Slov-
skega Narod«. 9866

Zobozdravniška
asistentka
s prakso, perfektnim zna-
njem slovenskega in nem-
škega, deloma francoske-
ga, italijanskega in hrva-
škega jezika, išče mesto
asistentke, sprejemne da-
me ali kaj službe, ev-
tudi izven Slovenije. —
Ponudbe pod »Asistent-
ka/9696« na upravo »Slov.
Narod«. 9848

Izurjeno damsko
frizerko, prakti-
kanta za lasničar-
ske stroke, vajenka za
brivsko in gledališko
stroko — se sprejme.
Ponudbe na trdiko E.
Navinec, Ljubljana, Še-
lenburgova ulica 1. 9760

Deklico,
redoljubno, pošteno in
solidno, ki zna kuhati in
lepo pospravljati sobe ter
opravljati vsa domača
dela, sprejme takoj maj-
hna družina, mati in sin.
Dobra plača po pogodbi;
dobra hrana. — Ponudbe
na: Josip Ball, Karlovac.
9866

Trg. pomočnik
železne stroke, večš slo-
venskega in nemškega je-
zika, mlajša moč, z do-
brim priporočilom, dobi
tako ali s 1. oktobrom
stalno dobro službo v
večji trgovini z železom
v Mariboru. — Ponudbe
pod »Dobro prodajalec
9814« na upravo »Slov-
skega Narod«. 9866

MARIJA

ŽIDOVSKA ULICA šte. 8.

MODNI SALON

DAMSKIH KLOBUKOV

GÖTZL

ŽIDOVSKA ULICA šte. 7.

Velik zaslužek!

Za vsak kraj v Sloveniji iščemo generalnega zastopnika ki je zmožen naše protavode, to je živinoređilni robost, na svoj račun prevzeti. Potrebni kapital 10.000 do 15. Din.

Jugosl. tovarna
Živinoređilnega robosta
Maribor, Rajčeva ulica 6

Regaška Slatina

Villa dr. Počnik

Zdravniška penzija, sanatorij. Za bolne na notranjih boleznih, za oslabele in odpočitniške potrebne, za katere pljučnih vrškov. Vsa moderna sôravila sredstva. Obilna izvrstna hrana. Kraina južna lega. Prospekti. 4438

ANTOMOBILE

TOVORNE
OSEBNE
RABLJENE
J-GOREC
LJUBLJANA
PALAČA LJ-KRED-8.

L. Mikuš
Ljubljana, Mostni trg 15
pripravlja svoje zaloge
deležnikov in solnčnikov
ter sprejemalnih
posil.
Popravila se izvršujejo hitro in solidno.

Klavirje
angloje in
popravila
solidno
in točno
ter gre tudi na deželo.
Ljubljana
Tržaška c. 45

Feliks Povše
Ljubljana, Tržaška c. 45

„Aikadom“
ZOBNA PASTA, USTNA
VOČA, ZOENI PRASEK.
Dobro se povsod.
Glavna zaloge drogerija
A. KANC, Ljubljana, 2964

Peter Semko
I. jugoslovanska barvarija,
križarstvo in strojarstvo
Ljubljana, Križevniška ulica 7.
Barva listje kože, katere izdekuje
v najmodernejše garniture. Pre-
vezma tudi vsa popravila v mo-
derniziranje.

Cele opreme
za nove, in enflanje
izdeluje točno in solidno novo-
otvorjena izdelovalnica
P. Jančigaj,
Ljubljana, Resljeva cesta 29/1 levo

**Rabljene
jutaste vreče
za moko**
85 kg vsebujoče, in za otrobe 50 kg
vsebujoče, dobre, čiste in brez-
luknjaste kupi **Vinko Majdič**,
valjični mlin, Kranj. 6090

Kože polhove in vseh divjih živali

v mali in veliki množici kupuje skozi vse leto D. Karamčič, trgo-
vec z usnjem, Ljubljana, Sv. Florijana ulica 9.

Risalni papir
Minister papir
Ikradni papir
Osojni papir

In vse žalske potrebščine pripo-
roča po znižanih cenah
M. Tičar, Ljubljana

Utemeljeno god. 1892.
Oblasno doz. izjavstovnica za trgovino i obrt.
Viktor Selinger i sin Zagreb ulica 25/11.
telefon br. 16-43.
Zavjetuje najbrže i najsvetije o bankama, poduzećima, trgovinama
i obrtnicima cijele države SHS, te onima naslednjih država,
bivše Austro-ugarske monarhije, uz najumjereneje pristojbe.
Naspolazećemo najboljim preporukama.

Skoro vsi pavilioni Ljubljanskega velesejma
prekriti s krovno lepenko

RUBEROID

Najcenejša, ker vsled velike trpežnosti najboljša!
Založniki: LJUBLJANSKA KOMERCIJALNA DRUŽBA Z O. Z.
Ljubljana, Bleiweisova 18. — Telefon 408.
Gradbene potrebščine. Ksilolitna tlakovanja,
Asfaltovanja.

AND. JAKIL

tovarna kož in čevljev d. d.
prodajalna
Ljubljana, Poljanska c. 13

Bogato skladišče moških, ženskih in
otroških čevljev iz teletjega boka
v oseh bojah, novejša boka
in rjane krabice.
SOLIDNO DELO! ZNIZENE CENE!

Novosti v damskih klobukih

klobučevine in v vseh modnih barvah.

Najnižje cene!

Največja izbira!

modni salon

Stuchly-Maške

Ljubljana, Židovska ulica 3

Bremen- Amerika

Redna vožnja v
Sverno in

Južno Ameriko z novimi velikimi parniki. Posebno pripo-
ročljive so III. kajute, s svojo izvrstno prehrano, snago in veli-
ko udobnostjo. Hitra in varna vožnja.

Zastopnik podružnice za SLOVENIJO „Severonemškega Lloyd“

ED. TAVČAR

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 13 (za sodiščem).

Velika izbira najnovejših modelov in filc klobukov.
Zaluzi klobuki vedno v zaluzi v modnem salonu

Ida Škof-Wanek

naslednice

Ljubljana, Pod Granco šte. 2.

Predelovanje in preoblikovanje slamnikov ter klobukov.

Točna postrežba!

Priznano solidne cene!

Oglasni del! Anončnega in reklamnega zavoda

APOLLO

Ljubljana, Stari trg šte. 19.

Oglasni del!

Sprejema naročila za vse tu- in inozemske časopise po predpisanih tarifnih cenah.
kolodv. in prometnih prostorih. Pri večkratnih naročilih omenjenih reklam primeren

Lastna izdaja najmoder. in najuspeš. permanentnih reklam, katere uvrščuje na
popust. Točna in solidna postrežba. Konkurenčne cene. Proračuni brezplačno.

Ljubljana, palača Ljublj. kred. banke.

Kom. družba za strojno in električno industrijo. Dobavlja: elektr. material, električ. motorje itd. vseh vrst stroje, transformatorje, specializirano podjetje za stroje lesno industrije.
Konec podjetje za elektrotehniko: naprava elektr. central visoke in nizke napetosti za luč in moč, izvrševanje
vseh elektr. inštalacij.

STEQU in DRUGI

Konec podjetje za: parne in vodovodne kurilne naprave, vodovodne inštalacije, popravila in postavitve parnih
kotlov. Lastna delavnica za elektrotehniko, stavbo in strojno inženjersko, mehaniko.

Pisalne stroje na obroke

The Rex Co.

Telefon 208. Ljubljana, Gradlišče 10.

VILJEM SEQUARDT,

Ljubljana, Salenburška 4 (na dvorišču).

delavnica za precizno mehaniko.

Geodetični instrumenti, hidrometrični aparati, planimetri, pantografi,
logaritmi, računalniki, merilni trakovi, nivoi, leve in trasirke, pris-
matična in druga precizna merila.

Precizna risalna orodja.

Popravila promptno in solidno.

„KORANIT“

najumceno pravi sestavljeni štrih za hitro streh. KORANIT
ne premoči, ne odzobe, se ne loml in ne trga, je popolnoma si-
guren proti ognju, toči in viharju, tehta na 1 m² samo 12 kg, je
neomejeno trpežen, je boljši kot vsi eterniti, je najboljša in naj-
cenejša streha ker ne potrebuje nikdar popravila.

Fran Hočvar

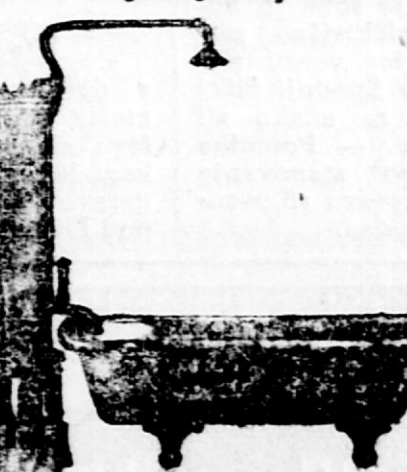
Ljubljana, Dunajska cesta 36.

KAROL BASTIANČIČ

zavod za točilne in elektrotehnične potrebščine.
Centrala: Ljubljana, palača Ljubljanske kreditne banke 1b/III.
Brazo: KABA, Ljubljana.

Produktivna zadruga Kleparjev, inštalaterjev, kotlarjev in krovcev

Ljubljana, Kelečevska ulica 19.

Kleparstvo! Stavbeno, galanterijsko in ornametno. Kopalne ba-
nje, zeharji za mleko, Skropilnice,
raznovrstne kuhinjske naprave.
Na drobno. Na veliko.
Pocinkanje in ocinanje raznih
predmetov. Kotlarstvo! Izdelava
vseh vrst bakrenih kotlov in ba-
krenih cevi, kotli za žganjakuhno,
za pralnice, za hladilnike itd.
Na drobno! Na veliko!
Kocesijski zavod za vse vr-
ste vodovodne inštalacije. In-
štalacije klosetnih naprav.
Montaža in preiskovanje stro-
vovodov.

Sprejemajo se vsa v to stroko spadajoča dela.

POZOR! Lesno strugarstvo!

Rok Čuhč, strgarski mojster
Ljubljana, 2g. Šiška št. 18.
Izdeluje vsa v to stroko spada-
joča dela najsolidneje in najceneje.

Mihael Petercel

Ljubljana, Celovška 89.
Eksport luksuznih čevljev
lastnoročnega izdelka.
Na drobno! Na debelo!

ISOLATORJEV

za visoko napetost, motorjev, generatorjev in transformatorjev
trdke Lloyd-Dynamowork, Bremen. ELEKTROLYT-BAKER.
IzOLIRNI trak „DURABIT“
Zahtevajte ponudbe!

BRATA BRUNSKOLE

LJUBLJANA

Židovska ulica šte. 5.

Konfekcija

Specijalna damska in moška krojačnica
Najmoderniji kroji po meri. Lastna zaloge angleškega in češkega blaga.
Cene povsem konkurenčne.

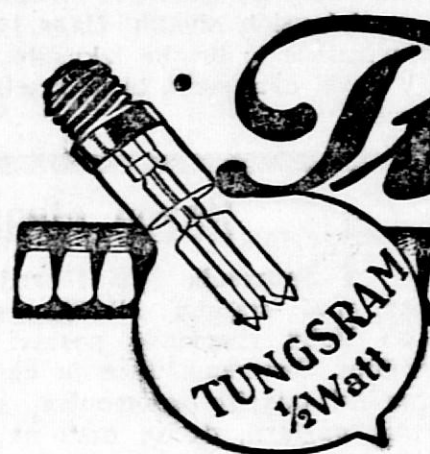
LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

Delniška glavnica Din 25.000.000—
Skupne rezerve nad Din 20.000.000—

CENTRALA:
LJUBLJANA — DUNAJSKA CESTA
PODRUŽNICE:
Brezice, Celje, Črnomelj, Gorica, Kranj, Maribor, Metković, Novi Sad,
Ptuj, Sarajevo, Split, Trst.

Brzojavni naslov: BANKA LJUBLJANA
Telefon štev. 261, 413, 502, 503 in 504.

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.

Tungstam žarnice

iz vlečene žice. — — — — — Nepokvarljive.

Velika zaloga klobukov in slami-
nikov se dobi pri

Franc Cerar

družba z o. z. tovarna v Ste-
bu pošta Domžale.

Prevezajo se tudi stari klobuki
in slamniki v popravilo pri Ko-
vačevič i Tršan v Ljubljani, Pre-
šernova ulica št. 5.

Sprejemanje v sredo.

Zaloga v Celju, Gosposka ul. 4.
Vzorci se vidijo na velesejmu pa-
viljon L. predal 497, pri vstopu
prvi na desno. 3283

Obratni in poslovni prostori

za industrijsko ali trgovsko podjetje takoj na razpolago. D. D. Orient
v Mariboru prodaja svoje nepremičnine v Mariboru tik glavnega
kolodvora obstoječe iz ene dvonadstropne hiše z obširnimi novo-
pisanimi pisarniškimi prostori v posebni enonadstropni zgradbi, z
obširnimi novimi suhimi sladšči, z velikim hlevom in senikom,
ovtorgarajo in novim stanovanjem za čuvaja, veliko dvorišče. Po-
sebnost ugodno za trgovino engros ali industrijsko podjetje. Na raz-
polago popolna pisarniška oprema. Ponudbe na d. d. Orient, Ma-
ribor, Meljska cesta 19.

Lokomobile vseh velikosti najmoderneje kon-
strukcije, parne žage, kom-
pletne naprave, polnojarmeniki, krožne žage i. t. d., romscheid-
sko orodje, vse orodje za obdelavo lesa, parne mlatilnice,
poljedelski stroji in orodje, jeklene vile za gnoj i. t. d., tiri za
poljske železnice, 600 mm razdalje, kompletne, s prekučnimi
voziki, tračnice, za stavbene namene in industrijski tiri, pil-
nove in varilne cevi, črne in pocinkane, stavbeno in
konstrukcijsko železo, pločevino, črno in pocinkano
dobavlja takoj po konkurenčni ceni s skladišča Maribor.

Jugoslovansko importno in eksportno podjetje, Maribor,
Trubarjeva ulica številka 4. Telefon interurban 82. 4711

Oglas

Nabavka motornog čamca

Uprava Državnih Monopola nabaviče, putem ofe-
talne licitacije, koja će se održati 25. Oktobra ove
godine u 11 časova pre podne u kancelariji Upravnika
Državnih Monopola, jedan **motorni čamac** za
tegnjenje brodova za solanu u Pagu (Dalmacija).

Svaki licitant dužan je pre licitacije, a naj kasnije
do 10 časova pre podne odredjenog dana, da uplati na
Depozitnoj Blagajni Uprave Državnih Monopola propi-
snu kauciju, koja iznosi za državljane Kraljevine Srba,
Hrvata i Slovenaca 5%, od ponudnih vrednosti, a za
strane 10%.

Uslovi kao i bliža obaveštenja mogu se dobiti pi-
smeno ili usmeno u kancelariji Industrijskog Odeljenja,
svakog radnog dana od 8—12 časova pre podne.

Iz kancelarije Industrijskog Odeljenja Državnih Mo-
nopola I. M. Br. 11170 od 30. Avgusta 1923. godine
u Beogradu.

**UNITED STATES
LINES**

V NEW YORK

Iz Southampton — Cherbourg

Leviathan

18 sept., 9. in 30. oktobra, 20. novembra, 11. decemb.
Iz BREMENA čez Southampton in Cherbourg v NEW YORK

George Washington

19. septembra	24. oktobra	28. novembra
America	28. septembra	31. oktobra
President Roosevelt	8. oktobra	7. novembra
President Fillmore	4. oktobra	
President Harding	10. oktobra	14. novembra
President Arthur	19. oktobra	

Odhod iz Southampton in Cherbourg en dan pozneje. Več iz spodnjih naslovov.

UNITED STATES LINES

Generalno zastopstvo: Beograd, Palata Beogradske Zadrage, preko
puta „Hotel Bristol“. — Zagreb, Središnji Savez Hrvatskih Seljačkih
Zadruga, Mihanovičeva ulica 2, preko puta kolodvora. — Ljubljana,
Brodarstvo Zveženih Ameriških Držav, Dunajska cesta 29. — Sa-
rajevo, Savez Hrvatskih Seljačkih Zadruga za Bosnu i Hercegovinu,
Aleksandrova ulica 52. — Sušak, Banka za Pomorstvo.

Za elektrotehnično velepodjetje

Iščemo izorjene monterje. Naslov v
upravištvu Slov. Narodu.

Radi povečanja pogona **PRODAJE SE** uz povoljne
uvjete polustabilni

lokomobil

jakosti 200—250 HP tvornice Assmann & Stockder,
u pogonu od 1916 godine.

Stroj u pogonu može se pogledati kod „DRACH
INDUSTRIJE DRVA D. D. CAPRAG.

Zahtevajte! **POVSOD** Zahtevajte!

„AMBRA“ parfume

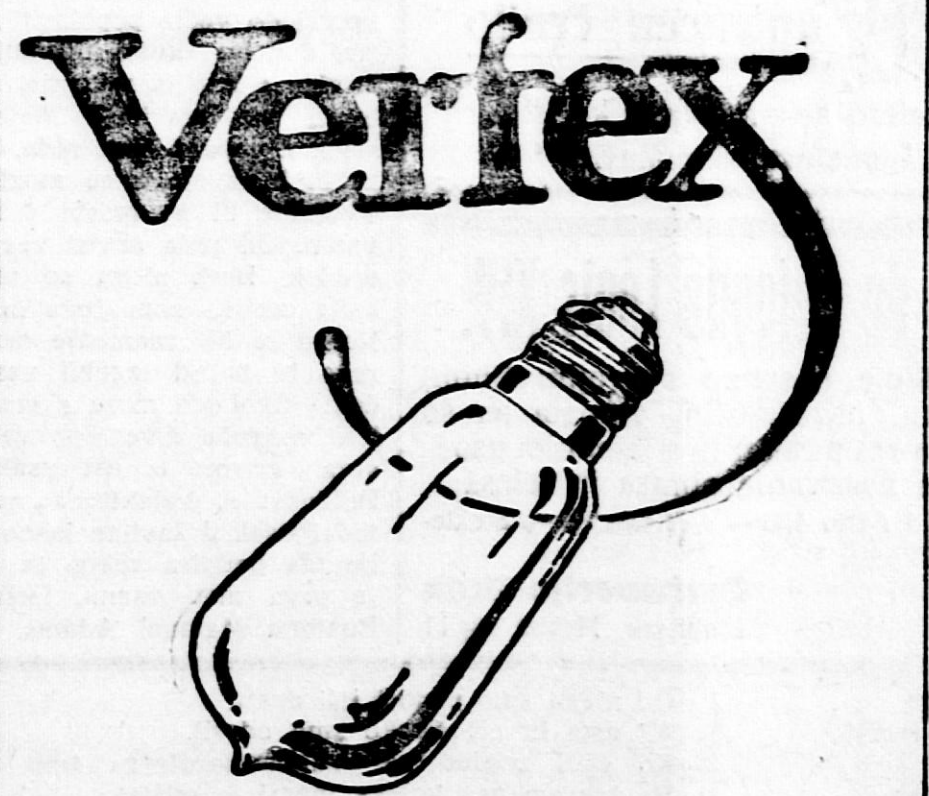
Eau de Cologne Special
Eau de Cologne Double
Pudre vseh vrst barv
Prašek in pasta za zobe
Voda za usta, najboljša voda sedanjosti
Larolin Crema original
Shampooon tekoči

SPECIALITETA:

„AMBRA“ voda proti izpadanju las. Od danes priznanih
edino sigurno sredstvo te vrste.
Vsi „AMBRA“ parfumi in kozmetički preparati so enaki
francoskim izdelkom.

Glavna zaloga: ZAGREB, Gajeva ulica 7.

Zahtevajte cenik!

Inserirajte v „Slov. Narodu“.

Odobreno od ministristva Narodnega zdravja novoiznajdeno in klini-
čno preizkušeno zdravilo kot najboljšo sredstvo proti revmatizmu je

„RADIO BALSAMICA“

doktorja Ivana Rahlejeva.

Zdravilo je patentirano in zaščitno z znamko v naši državi in v
vsem kulturnem svetu. Izdeluje in razpošilja se po vsem
svetu samo iz laboratorija dr. Ivan Rahlejeva z Bleda,
sedaj preseljenega iz Ljubljane v Beograd. Za
informacije in naročila se je obrniti na la-
boratorij dr. Ivan Rahlejeva, Beograd,
Kosovska broj 43.

ŠOLSKE KNJIGE ZA VSE ŠOLE

ter šolske potrebščine

priporoča

NARODNA KNJIGARNA, LJUBLJANA

Prešernova ul. 7

Jadranska banka a. d. Beograd

Dionična glavnica: Din 60.000.000— Rezerva: Din 32.515.000—.

Podružnice:

Bled, Caniat, Celje, Dobruška, Ercegovci, Jelsa,	Jasenice, Korčula, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor,	Metković, Prevalje, Sarajevo, Soli, Sibenik, Zagreb.
---	---	---

Amerikanski odlo.

Naslov za brzojave: JADRANSKA.

Afilirani zavodi:

Jadranska banka: Trst, Opatija, Wien, Zadar.
Frank Sakser State Bank: Cortland Street 82, New-York City.
Banco Yugoslavo de Chile: Valparaiso, Antofagasta, Punta Arenas,
Puerto Natales, Porvenir.

TRGOVSKA BANKA D. D., LJUBLJANA

ŠELENBURGOVA ULICA ŠT. 1

KAPITAL in REZERVE Din 17.500.000—

:: Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje ::

Brzojavi: Trgovska

Telefoni: 139, 146, 458

POPRUŽNICE:

Maribor
Novo mesto
Rakek
Slovenjgradec
Slovenska Bistrica

EKSPOZITURE:

Konjice
Meža - Dravegrad
Ljubljana (menjalni-
ca v Kolodvorski ul.)